

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ జూలై నెల 16 వ తేది గురువారము.
ఆ నంద నా మ సంచత్రిక ఆ మా థ బ హు శ స వ మి య.

No. 92
సంచిక ౯౨

శ్రీరామదాసు చరిత్రము

ఇహ్యుది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి ధర్మగిరియందు తైంకర్యము చేసిన గోపన్న యను శేఖరుల రామ దాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతను నియోగి బ్రాహ్మణుడు. శ్రీరామభక్తుడు. ఇంను ధర్మాచలమహాత్మ్యమును గోపన్నకు కల్పింపగాను రామనామమంత్రము నుపదేశించుటయు శ్రీరాములవారి యనుగ్రహమువలన భద్రాచలమున తానీష తహశీల్ పని నిర్వహించుట, తహశీల్ పనిలో తాను సర్కారువైకమును వసూలుచేసి శ్రీరామచంద్రుని ప్రాకారమంటపములు నిర్మించుటయు, బ్రాహ్మణసంతకర్షణచేయుటయు, మొదలుగాగల విషయములుగలవు. ఇట్లు తానీషావైకమును అధిపతివగు లేదనగా వారు చెరసాలయం దుంచిరి. అందు పడరానికష్టములనుభవించి తుదకు శ్రీరామనిధ్యానించుచు ప్రాణమును త్యజించుటకు నిశ్చయించిరి. శ్రీరామలక్ష్మణులు ఆరులక్షలవరహాలు తానీషాకు ఆరాత్రి తీసుకొనివచ్చి ఇచ్చి రసీకపుచ్చు కొని, శ్రీరామదాసుగారి కిప్పించి అంత్యక్రియచేరి, తానీష ప్రాతఃకాలమున వైకమునుజూచి సంతసించి శ్రీరామదాసువారిని పిలువనంపి ఆరులక్షలవరహాలను వారికే యిప్పించి ధర్మగిరియందు శ్రీరాములవారికి తైంకర్యమును జేయమని ప్రార్థించి సమీపమున నుండు గ్రామములను కూడా శ్రీరాములవారికి మాన్యముగా వోసఁగెను. తానీషాతురకగా నుండినను భగవత్ప్రీ టాక్షమువల్ల లభ్యమగుస్కంధై రామదాసువారిని తీసుకొనుచు అనేకవిధములుగా ప్రార్థించెను. శ్రీరామదాసుగారు భద్ర గిరి యందు శ్రీరాములకు బహువిధముల తైంకర్యములను జేసి వారు పంపిన దివ్యవిమానము నాకోపించి, పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షసామ్రాజ్యపదవిని పొందిరి. ఇంకు భగవద్భాగవతులందఱుచూచి ఆనందించుటకై ధర్మగిరియందు ప్రస్తుతుండు ఆలయమును, అందలి సీతా రామ లక్ష్మణుల ప్రతిమయు, రామదాసువారు కల్పింపజేసిన పాదపద్మ పొందిన నుపదేశమును, రామదాసునకు తానీష తహశీల్ పని యిచ్చుటయు, రామదాసును భటులు తానీషాకడకు కట్టితెచ్చుటయు, శ్రీరామ లక్ష్మణులు తానీషా కు ప్రత్యక్షమై ఆరులక్షలు తెచ్చియిచ్చుటయు, శ్రీరామలక్ష్మణులు తానీషానేషధారులై రసీకు రామదాసునకు యిచ్చుట యు, రామదాసువారు ఆరులక్షలవరహాలును శ్రీరాములవారికి యిప్పించి తైంకర్యముచేయుటయు మొదలుగాగల అతి సుందరమైన 8 పటములును జేర్చబడి మేలైనకాలికో వైండు చేయబడియున్నది. దీనివలె రూ. 0-12-0

నలయువారు:— ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ, బ్రాహ్మ, మద్రాస్.

దినపత్రిక

—(౦)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

ప్రతికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీప్రతికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగా విమర్శింపబడును.

వార్తా వ శి.

ఆంధ్రోద్యమవార్తలు, పరరాష్ట్రీ వార్తలు, విదేశ వార్తలు, మొదలగు సమస్త వార్తలును సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లప్రతి కాపిక్ష లేకయే సమస్త వార్తలను మొటనేదీని యందు జదువుటకు ఏలుండును. ఆంధ్రోద్యమవార్తా వళిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్ర పటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజా తంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మత సాంఘిక చర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతా నలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్ష పాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును ప్రతికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

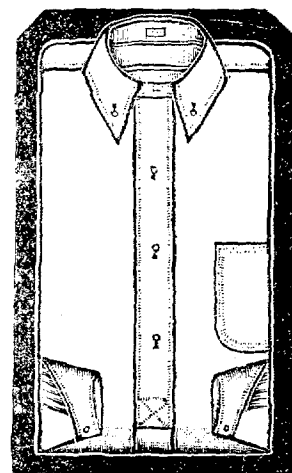
వ్యవసాయ వాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశీపరదేశీయుల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనవర్తమాన వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బహుధరులు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామ వ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కవసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయితీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

టిల్లో పట్టులు.

మొదటికి యు ట్విల్లొషర్టులు
మ.కొ 1-కి రు. 13-8-0
రెండవకి మ.కొ 12-0-0
సాధారణకి మ.కొ 10-8-0
ఇంకో మ.కొ 2-4-0
ప్రాయ స ప్టు యు
మీమొదటి చుట్టుకొలత
యెంతో, కొమ్ము ఎన్ని
అంగుళములో ప్రాయ
నలయును.

మీ యూరికి దగ్గరనున్న రైల్వేషను పేరు వ్రాయును.
లండను ప్రేషింగు కంపెనీ,

37/38 రత్న బజారువీధి, మద్రాసు.
LONDON TRADING CO
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గంధ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గంధములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును స్థానాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలమెప్పుల మాన్పును. నొయ్యిపోట్ల బావును
పార్శ్వపుమెప్పుల గారడోయను. పోట్లపోగొట్టెను
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సునాననగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నరు.

పంచభాషచిటి చూచికొనిన మోసములుండును.

చిరునామా:—ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

ఇదియొక చక్కనికావ్యము. అజమహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార ధూర్జటి మహాకవి వ్రాసినది. శ్రీనరసింహాపురాయానికిలము. తిరుపతి వేంకటేశ్వరవేదాంగము తదితరచిత్ర పీఠాలంకృతము.

వెల రూ. 0—10—0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకెల్ల నుచితముగను తదితరులకు పైమూల్యమునకును బంపబడును.

వలయువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Musunur Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

అని వ్రాసినచో బడయగలరు.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటె చతుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-8	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్పిరింగుది	"	13-8-0
మట్టకం స్పిరింగు	"	12-0-0
స్పిరింగుతో టూపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)	"	16-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు	"	17-0-0
డిటో 5x8 23-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ మేముది	"	8-8-0
కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		
పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి పిల్లై అండుసన్		
కాలిఫోర్నియా 41/42 కాటక్ బహదూర్, మదరాసు		

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అర్థలార్పాటమున కొర్కని కొడంద్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచిసమయము! వేనవేలు కర్చుపడినవి!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసునీయమైనట్టివి. త్వరపడు. గృహ మారనిదివిన్ని 24 మూర వెడలుపుగల పట్టుపంచ1-కి2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0

డిటో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందప్పమొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్,

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవనంతి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్తము పోగొట్టుటకు యంతటమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్వినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి శరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశము చేయుటలో సంజీవనంతిది. "నర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యుగలుగును.

వెల టెన్సు 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగభీమ. 16కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్రెసులు వ గ యి రా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయవారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గానితేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వాసినయెడల చాలసలుపుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరల్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అన్నుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబుతువారికి బాకీయున్నసొమ్ము దినపత్రిక చిత్రాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనివాసము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల సపయోక్తమగు గ్రంథము. వెల 3-0-0
2. పథ్యాపప్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములును అపథ్యములును అగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తూనికల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వస్తీకర్మ:—పిచికారితోయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

6. శిల్పతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైనట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, వి. పి. తో వనూలుచేయబడును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్చులు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఆయుర్వేదాశ్రమం. జార్జిటౌన్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువ జేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుటకుపాయ మేమి.

అమృతాంజలిక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పలను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పలను, నిజముగ అనేకులకు మూర్ఛినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోస్టేజీ పేరు.

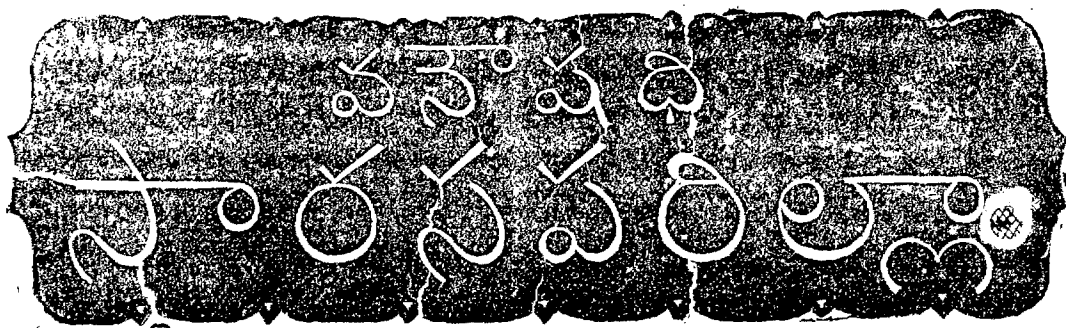
కొరువారికి క్యాటలాకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు,

ఏ. వి. యస్., ఏ. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కొరువారు సమాపమగు రైలు ప్రేవక్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు శుష్పినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నాన్యాకమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 16 వ తేది

ప్రముఖ పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
క్లఫ్ ఫోర్ట్	లివర్ పూలు	11	కలకత్తా	16
ట్రాఫోర్డ్	కలకత్తా	11	కలకత్తా	—
క్లక్ గామామ్	లివర్ పూలు	11	కలకత్తా	20
బ్లీమోర్	కలకత్తా	12	కలకత్తా	—
ఎల్లెక్ గా	రంగూన్	14	నాగపట్నం	16
హెలిక్స్	సింగపూర్	14	రంగూన్	15
ఎడ్వినా	నాగపట్నం	14	రంగూన్	17
నివాసా	కలకత్తా	14	లండను	14
బాసున్	ఆస్ట్రేలియా	15	కలకత్తా	14

రానున్నవి.

ముఖ్య పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
మజిదారు	బాంబాయి	15	కలకత్తా	15
నూమిడియ	ట్రీపు	15	రంగూన్	15
అంకూర్	కలకత్తా	15	నెటాలు	15
జీరా	కలకత్తా	17	కొలంబు	17
రాబెన్ ఫెల్స్	మిడెల్స్ బరో	17	కలకత్తా	19
రాజా	బావా	21	కలకత్తా	22
ట్రాబర్	అస్సమర్	21	కలకత్తా	22
కేంబ్రిడ్జ్	లండను	21	కలకత్తా	23
హెలిక్స్	బాంబాయి	22	కలకత్తా	22
నూరాలియా	కలకత్తా	22	లండను	23
టూరా	ట్రీపు	22	ట్రీపు	23
అంకూర్	నెటాలు	26	కలకత్తా	26
మంగూర్	లండను	28	"	29
క్లస్ లిస్టెన్	లివర్ పూలు	28	"	29

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పులు.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై నెల 16 వ తేది

ప్రదేశములు.	తాపమానము.	తేలికదనము.	తేలికదనము.	వర్షపాతము.	
				అంగుళాలు.	అంగుళాలు.
గోపాలపురము	29.542	88.3	79.1	0.06	26.56
వాల్తేరు	29.603	89.0	77.3	...	13.75
కాకినాడ	29.671	97.0	77.6	0.87	10.27
బందరు	29.692	101.3	78.2	0.25	7.23
గుంటూరు	...	102.2	79.0	...	6.35
నెల్లూరు	29.732	100.0	82.4	...	3.70
మద్రాసు	29.770	90.9	77.9	0.11	4.17
కడప	29.797	87.1	79.6	...	5.14
నాగపట్నము	29.796	96.1	78.9	...	2.37
కొలంబూ	29.897	86.7	79.1	...	30.61
తిరువనంతపురము	29.877	83.2	74.2	...	30.79
చిత్తూరు	29.881	84.5	73.7	0.84	47.31
కర్ణాటక	29.863	81.8	73.1	0.88	55.46
మంగుళూరు	29.881	78.0	72.4	1.26	66.70
బాంబాయి	29.713	87.9	80.2	0.25	18.98
హైదరాబాదు	29.702	90.2	72.7	0.37	12.97
అనంతపురము	...	94.5	78.1	...	3.47
బళ్లారి	29.765	95.2	76.6	...	2.11
కర్నూలు	29.750	93.5	76.2	0.02	4.04
కడప	29.757	96.9	78.8	...	7.43
తెంగుళూరు	29.823	83.8	66.9	...	10.33
కొడైకనూరు	18.62
ఉదకమండలము	22.995	62.7	52.4	0.10	14.38
కొయంబూరు	29.830	92.5	70.2	0.21	1.98
కొల్లూరు	29.771	92.7	75.2	0.02	7.97
సేలము	29.829	96.6	75.6	...	10.90
తిరుచనాపల్లి	29.822	99.7	80.3	...	3.74
భద్రకోట	29.813	97.3	79.1	...	5.48
మధుర	29.830	91.1	76.2	...	4.90
కర్నూలు	0.91

దీప్తపక్షముయొక్క పత్రికా ప్రకటన భాగమున వాము భాగము వృద్ధియైనది. ఈ ప్రకటన గావ్యములను పత్రికా ముఖముగా పేరుచున్నది. రాజధానియంతట వేడి యింకను తగ్గినది, చెన్నపురి తీర్థమున మధ్య మోష్ట పరిమాణము మామూలు కంటే తగ్గియున్నది. నెల్లూరు, మచిలీపట్టణము, గుంటూరులలో మాత్రము నిష్పక్షిరోజున 100 డిగ్రీలవేడి యుండినది. వాముపు నందరి చెమ్మకూడ మామూలుకంటే నధికముగనున్నది. మబ్బులు దట్టముగా పట్టియున్నవి. పడ మటితీరమున వర్ష మంతాధికముగా లేదు. కర్నాటకమునందు తప్ప మిగిలినచోట్ల జల్లులు పడినవి.

నూతన : జల్లులు పడవచ్చును.

జి. నారాయణస్వామినాయుడు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వృత్తాంతములు.

ఒక ఆంధ్రుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మదరాసు ప్రాంతపు పత్రికను శ్రీ. ఆనీబీసెంటమ్మ గారును, నింకొకరును గలసి క్రయమునకు దిసికొనిరి. ఆంధ్రుల పక్షమునను నొక యాంగ్ల దైనిక పత్రికను బ్రకటింపుటకై రెండు సంవత్సరముల నుండియు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. తీర్మానములు జరుగుచున్నవి. రెండుచోట్ల మహాజనులు గలసి యొక పత్రికను స్థాపించు లేకపోవుటకంటే దుఃఖకరమగునంతలేదు.

దాసు మధునూదనరావుగారిని మునిసిపల్ సభనుండి తీసి వేసినవిషయమై దేశాభిమాని యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—గిరిని తొలగించుటకు గారణము బెజవాడ నీటిగొట్టముల సంబంధమైనట్లు స్ఫురించుచున్నది. ఇంతమాత్రమునకే సభ్యుల దొలగించుటకు బ్రయత్నించిన మన స్వపరిపాలనాపద్ధతి యధావిహీనమగు నేతివీరకాయయని నమ్మకలసివచ్చుచున్నది.

రాజవోలుతాలూకా గుడిమెట్లంకలో లక్షాధికారియగు వెన్నెళ్ల పద్మానాభరాజుగారిని గడచిన ఫిబ్రవరి 28 తేది మధ్యాహ్నము యాడిగ కలగ్గము కాండ్రేగుల సుబ్బుడు అరటి తోటలయందలి కత్తితో పోడిచి నంపినాడు. శవమును పరీక్షించగా 26 కత్తిపోట్లు ఉన్నవి. రాజవోలు మేజిస్ట్రేటుగారు పిరిని పెవెన్ కోర్టుకు పంపగా జజ్జీగా రీసెల 6 వ తేదిని విచారించి జన్మాంతర తీర్పు విధించిరి. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

నాసుగో నగరమున విద్యాభ్యాసము చేయుచున్న హిందూదేశపు విద్యార్థులు, శ్రీయుత చాలగంగాధర తిలకు గారి కాగా గారవిమోచనమునకు చారి నభినందించుటకై జూను 24 వ తేది నొకసభచేసిరి. చాలమంది సభ్యులకరించిరి. శ్రీ. సి. డి. ఎస్. సి. గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. శ్రీ చక్రవర్తిగారి శుభమును గోరుచు ముంగిల నువ్వనంపించినది. పిమ్మట, పూనా నివాసులగు డాక్టర్ గారు బాలగంగాధర తిలకుగారినిగూర్చి చక్కని యుపన్యాసముచ్చిరి. అనంతరము తిలకుగారి నభినందించుచు నొక టెల్లిగ్రాము పంపబడినది.

బాలగంగాధరతిలకుగారి కారాగారవిమోచనమునకై తమసంతోషమును తెలియచుటకు ఎడింబర్గ్ లోని ఆంధ్ర విద్యార్థులు జూను 22న తేది నొకవిందుచేసిరి. శ్రీయుత. సి. వేంకటరావు ఎమ్.ఎ. గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. భోజనపదార్థములనుదెలుపు కార్డుమధ్య తిలకుగారియొక్క చక్కని ప్రతియొకటి ముద్రింపబడినది. హిందూదేశముగూర్చియు తిలకుగారినిగూర్చియు నుపన్యాసము లియ్యబడినవి. అనంతరము తిలకుగారి నభినందించుచు పూనా కొక టెల్లిగ్రామును బంపిరి. ఈసభకు శ్రీయుత లాలా లజపతిరాయగారి సభాధిపత్యము వహింపగోరిగాని, ఇతరపనులచే వారువచ్చుటకు వీలులేక పోయెను. కాని, వారి సభయందు తమసానుభూతిని దెలుపుచు నొక జాబాను వ్రాసిరి.

చెన్నపురిలో బహుమాత్రవాధి వలన 100కి 40మంది చొప్పున రోగపీడితులై యున్నవారు. ఈ రోగము పుట్టుటకు కారణమును, నివారించు నుపాయమును గని నెల్లువానల కెవ రోగాని 50000 లు నానమొసంగివారు. ఈ బహుమానము పొందుటకుగాను అప్పడే విదేశీయ వైద్యుల కెవరో గాని కార్యారంభము చేయుటకు దొరతనమువారు అనుజ్ఞ నొసంగి నట్లు తెలియచుచున్నది. విదేశీయవైద్యుల వైద్యముగాని దేశీయ వైద్యము వైద్యముగానా? దేశీయులు పరిశోధించలేదా? మనదేశమందు వైద్యులు లేరా? ఏది, యొకమాట జూచెదము. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలచార్యులుగారు మున్నగు భిషగ్యులకు మన దొరతనమువారు సహాయ మొసగి యీ కార్యము నేరజేర్చగూడదా? అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

పార్లమెంటు సభ.

హిందూదేశపు బ్యాంకుల వివాదాలు.

నర్ బార్డ్ స్కాట్ల రాబర్ట్స్ గారు:— ఈ మధ్య హిందూదేశపు బ్యాంకుల వివాదాల వలన దేశమున కలిగిన యాందోళనమును తగ్గించుటకు దేశముతో సంబంధములేని వా నిలో భనము వేసికొనునట్లు చేయుటకు యత్నించుచున్నారా?

రాబర్ట్స్ గారు:— ఒక్కొక్క రూపాయ అప్పుల నిచ్చుటకు బాంకుల నేర్పాలు చేయుటకై చొరతనమువారు యత్నించుచున్నారు. ఈసంవత్సరము మునుపటికన్న నెక్కువ అప్పునీయలచియున్నారు. నేనింగ్ల బ్యాంకుల విషయమున గూడ కొన్ని సౌఖ్యముల నేర్పాలు చేసియున్నారు.

క్రొత్తడిన్.

జెన్నెట్ గార్డెన్ గారు:— దొరతనము వారు పంపిన నిర్మాణ శాస్త్రజ్ఞుడు పంపినరెపోర్టు దొరతనమువారికి చేరినా? అట్లయిన అందరికి తెలియుటకై దారిని బయట పెట్టెదరా?

రాబర్ట్స్ గారు:— ఈ శాస్త్రజ్ఞుడు ప్రత్యేకముగా రిపోర్టు పంపలేదు. నగరనిర్మాణ సంఘము వారందరును కలసి తయారుచేసిన రిపోర్టు పార్లమెంటు వారి కేసుకేయియబడినది.

కింగ్ గారు:— లంకాస్టరుగారు కొంతకాలము క్రింద ప్రత్యేకము నొకరిపోర్టును బంపియుండలేదా? ఇట్టిప్రత్యేకపు రిపోర్టుపంపుటకే యిండియా టాకీసువారిభర్తవై ఆయన యిండియాకు బంపబడియుండ లేదా?

రాబర్ట్స్ గారు:— నేను జవాబుచెప్పితిని. మరెవ్వర ప్రశ్నను మిగిలినదలచినచో వ్రాయుడు.

కింగ్ గారు:— ఈ విషయమునుగూర్చి తమకు వెనుక నువ్వొగము చేసినవారు నాకిచ్చిన జవాబును గమనించెదరా?

రాబర్ట్స్ గారు:— సంతోషముతో అవిశేషమును తెలిసికొనెదను.

క్రొత్తడిన్ నిర్మాణపద్ధతి.

గార్డెన్ గారు:— నిర్మాణోద్యోగియులలో నెవరైన డిప్టీ నిర్మాణమునకు స్థాననిచ్చిరా? అట్లే నియంత్రణతో పోటీ యక్కుల లేకయే దాని నంగీకరించెదరా?

రాబర్ట్స్ గారు:— మీరు చెప్పిన లక్ష్యముగారు హెచ్చు రేకుగారితో కలసి రాజకీయభవనమున నెక్రెటేరి యటును నిర్మించు స్థానములకై 1913 ఆంధ్రమున నియమింపబడిరి. వారి స్థానము ప్రకటనకు సిద్ధముగనున్నవి. వారి విషయమున పోటీయుండదు.

జెల్లె గారు:— దాని యాకాగ్రతము నొక గాని తయారుచేసి సమర్పించెదరా? అట్లే నగర మెట్లుండునదియు కొంచెము తెలియును.

రాబర్ట్స్ గారు:— ఇట్టిప్రతిమ ఎకాడమిలో ఏ కరతే యున్నది. గార్డెన్ గారు డిప్టీనగర నిర్మాణమునకై యిండియా నుండి పంపబడిన యుద్యోగియు రెండుమంది? వారెవరు. వారలలో నెవరైన ఎప్పుటి వైస్రాయిలచేతన లేక హైందస్ స్టోలోద్యోగియులైన నియమింపబడిరా? వారి ప్రత్యేక వార్తలేమి? వారలలో నెవరైన సభి యున్నచోద్యోగియులతో సంబంధము కలవారా?

రాబర్ట్స్ గారు:— డిప్టీనిర్మాణసభ్యులు. 1. లండను కాంటీ కాంటిలనకు వెనుక సభ్యులుగానుండిన స్వింటన్ గారు 2. తిరువల్లూ కార్పొరేషను సిటీ యింజనీయరు గారగు బాకె బ్రోడ్ గారు, 3. ప్రసిద్ధనిర్మాణలగు ఎడ్విన్ లెన్ యెన్ గారును జాగ్రత్తతో విమర్శచేసి స్టేట్ క్రెడిట్ గారు పిరిగి పెడకీటిసిరి తరువాత ప్రశ్న భాగమునకిది.

సముద్రతంత్రి యుద్ధములు.

నావైకు శ్రీకృష్ణ గారు:— తెలంగాణి వారమునొక సారి తండ్రికత్తెములు హిందూదేశమునకు పంపుటకు తేమి పని చేసిరి?

హార్డెన్ గారు:— ఇట్టికందటి నే 1.వ తేది వచ్చి డిసెడి. అది పత్రికలందు పూర్తిగా ప్రకటింపబడినది.

దూదిని పుట్టుట.

రాసు గారు:— దూదిని స్వాభావికముగా తమపంకు నలుల హిందూదేశపు దొరతనమువారు పట్టు చేసినారా?

రాబర్ట్స్ గారు:— ఈ విషయమునకు ఆలోచనలో నున్నది.

హైందపురు కలకపోవుట.

కింగ్ గారు:— హిందూదేశమున నలుల కలకము కలక యధాదేశములకు పోవలసివచ్చుచున్నదని కొందరు నుకొని

చున్నారు. ఇది తప్పనియే హిందూదేశమందలి కర్మవిద్యలకే కూలియనుమొలు చాలరనియు జనలకు వలసపంపు స్థలములకును తెలియజేసి ఆదేశమున నొక స్థలమునుండి మిగిలిన యొక్క స్థలమునకు కలసపోవుటయందు గల శాసన నిర్బంధముల తొలగించెదరా? కాని సమగ్రతరచుండలి ఖర్చులవలన నిది చాల నాశక్తికముగా నున్నది.

రాబర్టు గారు:—అట్టినియమములు విశేషముగాలేవు. కూలివాడ చూడోగ్యమును క్షీంచుట కేర్పడినది తప్పక యుండవలసినదే. వానిని తీసివేయుటకు వీలులేదు.

హిందూదేశపు రూపాయ అప్పులు.

జూను 19 టీచరు :—నూటికి 3 1/2 వంతున నిచ్చు రూపాయ అప్పుల లండనులో రూపాయకు పిల్లింగు 4 పెన్నుల వంతున చెల్లింపవలసిన సందర్భమున ఈ అప్పు ఎంత? రూపాయ పిల్లింగు 3 పెన్నులకు లెగ్గినట్లైన మార్పు ఖర్చు యెంత యగును?

రాబర్టు గారు:—ఈపద్ధతి యంగీకరింప బడలేదు. అప్పు మొత్తము 13 1/2 కోట్ల రూపాయలు. ఇందు 10 కోట్ల వడ్డీ లండనులో చెల్లింపవలెను. చివర చెప్పిన ప్రకారము సం॥ కు 25550 పానులు ఖర్చుగును.

నల్లమందు విక్రయము.

జూను 22: —తైలరు గారు. నల్లమందు దుర్బలభూయిష్టముగల కలనను, దానిని లెగ్గింపనిచ్చియింప బడినది గనుకను, దోషభయములతోనైన నల్లమందు సమ్మకమునకు తయారుచేయకుండరాదా?

రాబర్టు గారు:—నల్లమందు పంటను హిందూదేశమున పూర్తిగా తగ్గింపవీలులేదు. ఆయాదేశముల యిచ్చననుసరించి యన్య దేశముల కెగురుమతి తగ్గింపబడినది. ఈవరకే హిందూదేశము నల్లమందుపంట చాల తగ్గియున్నది. ఇంకను తగ్గును. కాని పూర్తిగా మాన్పుటకు వీలులేదు.

మెర్సి యానూనె కంట్రాక్టు.

డిల్లూ గారు:—ఈ విషయమున హిందూదేశాధికారుల యభిప్రాయమును గ్రహించిరా? అట్లయిన దానిని బహిరంగ పరచురా?

చర్చిలు గారు:—గ్రహించితిమి గాని బహిరంగము చేయుటకు వీలులేదు.

రాబర్టు గారు:—ఈ విల్లు శాసనమైన తరువాత పాఠశాల కిరసిన కంపెనీ చాక్లెట్ల రక్షించుట కప్పడైన హిందూదేశమునుండి సేనను పంపవలసినచో, అట్టి సేనా వ్యయమును హిందూదేశమెంత వరకైన భరింపవలసి యుండునా?

ఆస్క్విత్తు గారు:—మీరు చెప్పినది యూహయంగ మాత్రమే యేర్పడును. దానికి సేను జవాబుచెప్పలేను.

యనిసిపలు లెక్కలు.

జూను. 23. సర్ హెన్రీ రాబర్టు గారు:—ప్రతి రాష్ట్రములోను 1. కమిటీలుగల మునిసిపాలిటీల పేర్లును, 2. ఇందలి యదోగ్య గృహదోగ్యసభ్యుల సంఖ్యయు, 3. ఇందు ప్రతి కమిటీయు గడచిన మూడు సంవత్సరములలో నెన్ని సార్లు కూడినదియు, 4 ప్రతి కమిటీయును లైసెన్సులను తీసివేసి కొనుటకును మార్పుకొనుటకును యెన్ని మారులు దరఖాస్తు చేసినదియు, తేలుటకు లెక్కల నిధము చేయించెదరా?

రాబర్టు గారు:—అట్లే చేసెదము.

సావర్కరు ఫైదు.

వెడ్డేవుడ్డు గారు:—సావర్కరునకు, అండమానుదీవులలో సంకెలు వేయబడినవా? అతని మిగిలిన ఫైదుకాలమును తగ్గింపుదని వెట్టు దరఖాస్తు నిప్పుడు విచారించెదరా?

రాబర్టు గారు:—ఫైదు చట్టములకు వ్యతిరేకముగా సంకెలించినచో కొంత కాలము సంకెలు వేయబడును. అట్టిదప్పుడు జరిగియున్నట్లులేదు. కనుక నితనికి గొలుసులు వేయలేదని తోచుచున్నది. విషను విచారించెదము. ప్రత్యేకముగా క్షీంచుటకుతప్ప ఫైదీలకు సంకెలవేయరు. బాక్సియహత్యకు సహాయము చేసినందుకు నైకోప్రవారితో క్షీంపబడిన వినాయక సావర్కరునై ప్రత్యేకముగా కనికరము చూపవలసినను కనబడదు.

వెడ్డేవుడ్డు గారు:—హిందూదేశమున కాయుధముల దిగుమతి చేసినందులకై క్షీంపబడిన యాతనిని కిచ్చు ఆదేశము గూర్చి యస్టి ని విచారించరా? సరిగా ఇట్టిదేవుననే చేసిన విధముగా వారి స్వేచ్ఛగా విశవనమైనా?

రాబర్టు గారు:—సావర్కరుపై సేరము రాజకీయ హత్యకు సహాయము చేయుట. అట్టి సిద్ధియందు యింకేమియు చేయ వీలులేదు.

వెడ్డేవుడ్డు గారు:—హిందూదేశమున సావర్కరు విచారణయందు హత్య తేలినది. విధుండు. ఉత్తరభాగమున నట్టిది జరుగలేదు. ఇంతేనా భేదము?

(జవాబులేదు.)

పోలీసు ఉద్యోగస్థుల జీతములు.

రాసు గారు:—పోలీసు ఉద్యోగస్థులు 26 సం॥ ఉద్యోగము చేసినను నెల 900 రూపాయలు పొందుచున్నారు. పట్టికుక్కల ఫారెస్టు, టెలిగ్రాఫు మొదలగు కొన్ని శాఖల వాగ్దేవతము 13 సం॥ లలోనే ముట్టును. పోలీసువా రభవపక్షమువారియంతకష్టమైన పడవలయనుని యందరంగీకరించినదే. అందువలన నీలోపమును తీసివేసి సభకు తెలియజేయుచురా?

రాబర్టు గారు:—హిందూదేశపు పోలీసువారి జీతములు పోలీసుఉద్యోగములందలి ఖాళీలనుబట్టి యుండును. కాలనిర్ణయముగల తక్కిన శాఖలలో వీనిని పోల్చుకూడదు. ఇంకను కొన్ని భేదములును కలవు. రాయలు కమిషను వారి రిపోర్టు వచ్చువరకిందు సంబంధము కల్గించుకొనము.

ఆలను వెక్సు గారు:—ఆన్ని రాష్ట్రములందలి పోలీసు ఉద్యోగియులను తిమ్మతక్కిన శాఖలలోనివారితో సమము చేయుడిని వైస్రాయిగారి కత్తి వెట్టుకొనిన సంగతి తెలియునా?

రాబర్టు గారు:—రాయలు కమిషనువారే దానిని విచారించుట తగియున్నది.

వెక్సు గారు:—దీనినిగూర్చి హిందూదేశోద్యోగియులలో నాందోళనము కలదని యెరుగురా?

రాబర్టు గారు:—ఈసంగతిని ప్లేటు సెక్రటరీ గారితో చెప్పెదను.

కలకత్తావిక్టోరియా జ్ఞాపకచిహ్నము.

కింగు గారు:—కలకత్తాలోని విక్టోరియా జ్ఞాపకచిహ్నమునకు కావలసిన మార్పులూళ్ళను రాజపుటానా కోరిల నుండి తెప్పించుచున్నారు. వీనిని దొరతనమువారి వైశ్యవైరైలుఖర్చు అక్కరలేకయే తీసికొని వచ్చుచున్నారు. కోరిల నుండి కలకత్తా కెంతదూరము? దారిలో ఎన్నివోట్ల దింపి మార్పు వలయును? దీని కిప్పటికెంత ఖర్చయి యుండును?

రాబర్టు గారు:—చార్జ్ విషయమై ఆయాకంపెనీవారు దొరతనమువారికి ప్రత్యేకాధికార మిచ్చిరికాని వివరము తెలియదు. ఒకవోటునే మార్పువలయును. దూరము మొత్తము 800 మైళ్లు. ఖర్చు మొత్తము తెలియదు.

ఆమృతత్వము.

డాక్టరు కార్లగారి పరిశోధనలు.

III

స్వాభావిక మరణమునకు గారణములు

మానవులయందు స్వాభావికమరణము గలుగుట మిక్కిలి యరుదు. జరావసానమున గలుగుమరణము, కారణాంతరములేక జరిగినయెడల స్వాభావిక మరణమనబడును. పురుషుడుగాని స్త్రీగాని కొంతకాలము జీవించినవెనుక క్షీణించుట కారంభించును. వెండ్రుకలు తెల్లబారును, చర్మము ముడుతలు పడును, నడకమందగించును, దంతములు డుల్లును. దృష్టినిశించును. వైద్యుల నడిగిన వ్యాధి యేమియులేదందురు. ముగిలి తనము వచ్చినదట. ఇంకేమియులేదు. తుదకు ఒకవాధయులేక చల్లగజీవుడు దాటిపోవుచున్నాడు. ఇటు మరణమునకు వార్ధక్యమే కారణము. కేవలవార్ధక్యము చేతనే మరణముసంభవించుటయేలేదు. అయిననప్పడప్పుడు గలుగుననియే శాస్త్రజ్ఞులు నమ్ముచున్నారు. అసానమున నీమరణమెట్లు వచ్చునో తెలియ గోరి కత్తిచాలక, వేదాంతమును శరణుజొచ్చుచున్నారు. జీవితత్వము గలిగినట్లె మరణతత్వము మొదట గలదట. “జాతస్య మరణం ప్రప” మట. “వీనిశాస్త్రజ్ఞుల కిట్టిభావము అర్థమగుదును. మరణమునకు కారణము దుర్బేయముకాదు. రుస్య దేశపు జంతు శాస్త్రజ్ఞుడగు మెష్టి కాఫ్ అనువాడు జీర్ణకోశమున నున్నట్లెచును చివర ప్రవృత్తుల చే మృతిగలుగుచున్నదని యూహించుచున్నాడు. ఈ సమాధానము నంగీకరించిన యెడల స్వాభావికమరణ మనునది పోయి అన్ని వోట్లను ఆకస్మికమరణమే యుండును. మరియొక సమాధానమేమన, దేహమందలి కణములు ఉత్పత్తికై గోలుపోవుటచే మరణము గలుగుచున్నదనుట మన దేహమున నిరంతరము ప్రాత

కణములు చచ్చి కొత్తకణములుత్పత్తి యగుచున్న యుండును. ఏడుసంవత్సరము లగునప్పటికి దేహమంతయు కొత్తవధును. కణములప్రవృత్తి బాల్యమున విశేషముగ నుండును. పిండమున కణములు విచ్ఛలవిడిగా వృద్ధియగును. ఏడుగడచు కొలది నీ శక్తి క్షీణించుచున్నది. ఇది బొత్తిగా నశించినపుడు మరణము గలుగుచున్నది.

కొన్ని జంతువులయందు మరణములేదు.

కొన్ని నూత్నజీవులయందు మరణము గానంబడదు. ఏకకణదేహులగు జంతువు లమరత్యముచే శోభించుచున్నవి. కొంతకాల మేకకణముగనుండి అంతట రెండుకణములుగా వీలును. రెండును మొదటికణముయొక్క శిశువులు. అవి కొంత పెరిగి ఒక్కొక్కటి మరల రెండగుచున్నవి. ఇట్లనంతముగా పెరుగుచుండుటేగాని మరణమునని లేదు. అనగా నొక్కకణముగాని చచ్చుటలేదు. వృద్ధుడగు వానిదేహమున్నట్లుండి రెండుగా భిన్నమయి ఒక్కొక్కకణము ఒక్కొక్కదృశ్యగాత్రుడగు యౌవనుడుగా మారిన నేకకణదేహుల మానవు లనుకరించినట్లు గును. అట్లుజరిగిన మృతియనునది మానవులయందు అదృశ్యమగును. కాలిఫోర్నియా దేశమునగల ఒక్కావృక్షములు ఆ నేక సహస్రసంవత్సరముల ఆయుస్సుగలవి యున్నవి.

కణముయొక్క ఆమృతత్వము.

క్రెలెలు గారు తమపరీక్షలయందు దేహాతములగు కణములను, బయట దీనినకణములను, భేదముండుటను గురింగినను బయటదీని వెంచబడు కణములు చచ్చుటలేదు. దేహముననుండునవి చచ్చును. బహుకాలము జ్యోతిత్వగు దేహమున నూతన మాపాదించుటకై తత్వజ్ఞులును ఆయుర్వేదజ్ఞులును యత్నించుచుండిరి. సీ కావ అను పరామదేశ శరీర శాస్త్రజ్ఞుడు యౌవన సంపాదియగు నమృతమును సాధించుటను ప్రయత్నములుచేసెను. ప్రపంచమాదిగ ఇప్పుటివరకును జరామరణముల జయించుటకు జరిగిన యత్నములు పరిహాసాస్పదము లైనవనుట నిస్సంశయము. మరణ మనివార్యమని లోకమందందరికిని దెలిసిన ప్రసిద్ధాంతము. కోడిగ్రుడ్డుయందలి పిల్ల తనంతట నుండియెడల కొన్నాళ్లకు పెద్దకొడియై తుదకు మృతి నొందును. దానిని అనేక శకలములుగ ఖండించి తగు నాహారమిచ్చి పెంచుచుండియెడల చావులేక బ్రతికియేయుండును. ఆకొడిపిల్లయొక్క చైతన్యము పోవునే గాని, దాని శరీరకణములు చచ్చుటలేదు. సహజము కాలక్రమమున, ముసలివగుటకుమారు పసివగును. అనగా కాలము జరుగుకొలదిని, ఉత్పత్తికై కణములకు హెచ్చునేగాని తగ్గుదు. ఈవిషయముల నన్నింటిని గమనిస్తూ వారగు క్రెలెలు గారు జీవము మానవాతీతము గాదని నమ్ముచున్నారు. లోయెన్ గారు బహుచిత్రములగు కొన్ని ప్రయోగములు చేసిరి. సీ అర్చిస్ అను జంతువులను మరింతయప్పు గలనీటియందు వెంచినయెడల మిగుల వృద్ధియగుటకు జీవోత్పత్తికి గావలయునని శాస్త్రజ్ఞు లనుకొనియుండిన కొన్ని కొన్ని మరుతులు వాస్తవమున ననవసరములని వారు నిరూపించిరి. స్త్రీ పురుష సంయోగము లేకయే కిక్కుత్పత్తి సాధ్యమని వారుమాపిరి. సీ అర్చిస్ అను జంతువు వెంటియందుండు శోణితముగొని శుక్లసహాయము లేకయే గ్రుడ్లుగానగునట్లు చేయవచ్చును. వానిని ఉప్పు నీళ్లలో ముంచినచాలును. తక్షణమే అవి లార్వేక్రమి జంతువులుగా మారినవి. వీనికి లెండ్రయేలేదు గదా? తల్లినుండియే పుట్టినవి. ఇదేదీనిని అక్కడ సీ అర్చిస్ను పుట్టింపవచ్చునని కనుగొనిరి.

ఏషియావారి వలసలు.

III

ఒక ప్రపంచ సమన్వయము.

వెయింటు నిహో శింగు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

వలసవచ్చిన పౌరస్థ్యులను నీరీ రీతి నెదిరించి, కృతనిశ్చయమై నిరాకరించుటకు గారణమేమి?

దీనికి ననేక హేతువులు దెబ్బొనుచున్నాను; వానినిట సంగ్రహముగ మాత్ర ముదాహరింతుము. పౌరస్థ్యులబాలియను, వారికిగల కృషియు నికృష్టములట; వీరుపానించు దేవతలును అంతయుతృప్తిప్రసన్నభావము కలవారు కారట; మరియు వీరి యాచారములు మలినములనియు, పారిశుధ్య పద్ధతులను వీరవలంబింపరనియు జెప్పుదురు. వీరు జీవించుటకు పాశ్చాత్యులకుగల వ్యయము కాకపోవుటచే, తెల్లవారితో పోటీ వెట్టుకొని తక్కువకూలికే పనిచేయ గలుగుదురట. వీరిలో గొందరికి పాశ్చాత్యుల నాగరకత కవలంబించు ధోరణి యుండినను, మరియు భాశ్చాత్యుల కృషిసంతయు దాము గ్రహింపగలమని

మీ వాదించుచున్నను, ఎన్నటికిని భేదరహితముగ వారిలో
య కలిసిపోవాలట. అందులో ముఖ్యముగ జనానియలు
తమదేశ చక్రవర్తియగు మిక్కిలి గారియం దమితభక్తిగల
వారగుటచే, ఎన్నడైన జనానితో దమ స్వీకృతిదేశమునకు
యద్ధము సంభవించునని, వీరట్టివో నీదేశమునెవ దత్తురులై
యుందునుకొనట కేవలము ప్రయత్నం.

పౌరస్త్వ లీవాదములకు దగువిధమున సాభిమానులై ప్రత్యు
త్తరము లొసంగుచున్నారు. వీరుకుండు నాగరకత యత్నంత
ప్రాచీనము; యూరపీయుల పూర్వము అదవులగు సంచ
రించుచున్న ప్రాయాలై యుండు దినములలోగూడ ప్రాగ్దేశముల
వారున్నతముగు ప్రబోధమును బొందియుండిరి. పాశ్చాత్యుల
కుండు వ్యయకరముగు యరభ్యాసములు తమకు లేకుండుటచే
యూరపీయులకంటెను ఆమెరికనులకంటెను తక్కువ వ్యయ
ముతోడనే తాము జీవించుటమని వీరివాదము. పశ్చిమదేశము
లందు జీవనము కష్టమనియు, అక్కడలు బహుశములనియు,
వ్యయమెక్కువ యనియును, వీరు చెప్పుదురు; అందువలన
సాభ్యమగునంతవరకు వాంఛలను తగ్గించుకొని జీవించుట యన
సరమని వీరివాదము. ఎట్లైనను పాశ్చాత్యుల నడుమనుండుటచే
తాముకూడ వ్యయకరముగు జీవనమునే క్రమముగ నవలంబించు
చున్నామని వీరి యభిప్రాయము. పోటీవిషయమనిన, పశ్చిమ
దేశముందు నిర్ణయముగనుండు మాతికంటె తక్కువ మొత్తము
నకు పౌరస్త్వము పనిచేయకూడదని శాసన మేర్పడుటవలన
నీ చిహ్నులు నిరర్థింపగలవని వీరిమతము. ఎక్కువ మాతికొని
పనిచేయుచు వారి సంఖ్య పాశ్చాత్యులలోగూడ దిగదినము
అధికమగుచున్నదని. పాశ్చాత్యులు తమకు న్యాయమగు నవ
కాశమిచ్చిన యెడల, కలతలేమియు గలుగకుండ వారివదమ
తాము జీవింపగల్గుటయే కాక తమ చుట్టుప్రక్కల జీవించు
సంఘములకు నైతిక మానసిక వికాసమందును ఆర్థికాన్నత్య
మందును గూడ సహకారులము కాగలమని వీరిలో విద్యావం
తులుగ నుండువారి యభిప్రాయము. తమచర్యము శ్వేతముగ
నుండక పితముగనో గౌరవమునో యుండుటచేతనే శ్వేత
వర్ణము తమకు భిన్నముగ జూచుచున్నారనియు, వర్ణభేద
మను కారణముచే జనులను నిరాకరించుట క్రైస్తవమతవలం
బులకు భావ్యము కాదనియు వీరువాదించి తమ ప్రతిపక్షుల
వైసే నిందను మోపుచున్నారు.

ఇట్లు ఎవరి కనుకలము లగు వాదములను వారు
చేయుచుండినను, ఏవతమువారును వివాదమనందు తగ్గకుం
డుటచే నది యంతకంతకు హెచ్చిపోవుచున్నది. దక్షిణా
ఫ్రీకాలో మనవారు పక్షమున్న (అనగా ప్రస్తుత వ్యాసలేఖన
కాలముందు) పాట్లన్నయ చెల్లములే కావున వానినిచట వివ
రింప నవసరములేదు. భారతీయులను జనానియులను బహి
ష్కరింప వలెనను బిల్లాకటి వాసింగుటను నగరమందలి
ప్రతినిధి సభలో నాలోచనముం దున్నది.

పౌరస్త్వ బహిష్కరమునకై యుద్దేశింప బడిన
యీ బిల్లులు శాసనములుగ నామోదింప బడునని వాదమునకు
మాత్ర మంగీకరింతము; అంతమాత్రమున ఏషియావారి నలస
గురించిన యీ సమస్య పరిష్కృత మగునా?

అట్లుగలటకు బదులు, ఒకవేళ తద్విపరీతమే కావచ్చు
ను. ఇట్లు బహిష్కరించుట వలన, ఏయే దేశములనుండి వీరు
వల సవచ్చుచున్నారో, ఆయా దేశములవారికి గర్హముగ
పవచ్చును. పశ్చిమదేశములందులై బూర్బదేశము లందును
గర్హియైయు కలరు. ఇదియే యుత్తమమగు నవకాశ మని
త్పలిచి, యద్ధము చేయవలసిన దనియు వాణిజ్యమందు బహి
ష్కార పద్ధతుల నవలంబింప వలసినదనియు వీరుజనులకు
బోధింప జొత్తురనుటకు సంశయము లేదు.

అట్టియెడ దీనికి దగుచిత్య యేమి?
త్పత్తికరముగా సాధనమేమియు గానరాదు. ముందుగానే
ప్రతికూలాభిప్రాయముల నేర్పరచుకొని యుండువారితో
హేతువాదము చేయుట దుస్సాధ్యము. లోకసామాన్యము
నందు నాగరకత యింకను హెచ్చువరకు నీ సమస్యను దాని
కనువగు దానిని బోనిచ్చుట యుత్తమము.

కేవలము ధర్మమునే యాధారము చేసికొనిన నీసమస్యనుపరి
ష్కరింపవచ్చును. ఆర్థికసంబంధమైనయె త్తిడి చేతనే, ఏషియా
నుండి జనులు వలసలుబోవుచున్నారనునది నిర్వివాదాంశము.
వీరిని జూచి, రాకూడదని తలుపు మూయునట్టి యాపాశ్చా
త్యులుండు దేశములందు, ఉండ దగినంత జనసంఖ్య లేదనుట
కూడ నిర్వివాదాంశమే. విధి వైపరీత్య మేమోకాని, శ్వేతవర్ణ
ు ప్రస్తుతము నివసించునట్టి యీ దేశము లన్నియును మొట్ట
మొదట భగవదాజ్ఞ చే శ్వేతేతర నివాసములుగనే యుండెను.

ఆమెరికాయందును ఆస్ట్రేలియా యందును కొద్దికాలము క్రిం
దటివరకును ఆఫ్రికాయందును శ్వేతవర్ణు లనుమాటయేలేక నల్ల
వారే నివసించుచుండెడివారు. ఇప్పు డీదేశములం దెచ్చట
జూచినను తెల్లవారే యగవడుచున్నారు. ఆమెరికా ఆస్ట్రే
లియా ఖండము లందలి యాదిమ నివాసులను వీరెల్లో కాల
క్రమమున గనుపడకుండ జేసిరి; కాని యాఫ్రికా ఖండమందలి
శ్వేతభాగమింకను నల్లవారి నివాసముగనే యున్నది. యథా
మిట్లుండ నేమొగము పెట్టుకొని యీ శ్వేతవర్ణులు తదితరుల నీ
దేశములకు రాకూడదని నిషేధింపగలరు? తనక్కలో తాను వచ్చి
యని సిద్ధాంతము సాధారముచేసికొంటిమేని, తమలోగలియ
జాలరను హేతువుచే, ఏషియా వారిని ఉత్తర ఆమెరికా ము
న్నగు ప్రదేశములకు రానియకుండ నెట్టివేయుచున్న యీ శ్వే
తవర్ణులు, తామెవరో నభేదముగ గలిసి పోవాలకో యట్టి
నీగ్రోజాతికి జన్మభూమి యగు ఆఫ్రికాలో నివసించుట కట్టి
హక్కుగలిగి యుండుకో తెలియకున్నది.

ధర్మమునే యాధారముచేసికొని వాదించి, పౌరస్త్వ
బహిష్కరమును సమర్థింప గలిగిన యూరపీయును దెవడును
లేడు. కాని యట్లుచేయుట కొన్ని సందర్భములకు బట్టి యవ
సరమని వీరు వాదింతురు.

ఈసందర్భము తెప్పి? తిన్నగ విచారించిన నీసందర్భ
ములసార మేమన, ఏషియావారు తమతో పోటీకి వర్తకులు
య్య, ఆపోటీలో వారినిదెర్చి తామునిలవ లేమనుటయే. పౌర
స్త్వము యక్కడ లభ్యములు; దీనికి బోడువారు మితవ్యము పరు
లు. పాశ్చాత్యులకన్ననో, వ్యసనములు మెండు; వారికిగువ్యయ
ము నెక్కువగా నేయుండును. అందువలన నీపౌరస్త్వము పాశ్చా
త్యులకంటె నల్పవేతనములకే పాలుపడి, స్వల్పవ్యయము తో
డనే జీవించ నేర్తురు. బ్రతుకునందలి సౌఖ్యము నెరుంగని యీ
పౌరస్త్వముల జీవనము అసహ్యముగను కళారహితముగ నుండు
నందురు. అటులయినచో నరముల్పయు ద్రెంచుకొని యింత
కష్టపడి యీకష్ట సాభ్యములగు భోగము లనుభవించుకున్న
నేమి యని యీపాశ్చాత్యుల నడుగవచ్చును. జీవనభోగి
యొక్క ప్రమాణమును పౌరస్త్వము విషయమున హెచ్చించుటయే
యవరసమగుచో పాశ్చాత్యుల విషయమున దీనికి దగువిధమున
మితమేర్పరచుటయు నత్యవసరము. పౌరస్త్వము యల్పజీవనము
నకును పాశ్చాత్యుల భోగతత్పరతకును మధ్యస్థముగు మాగ్
మొకటి యుభయుల జేమమున కవసరము.

తాముగౌరవించు మని చెప్పవ సిద్ధాంతములను పాశ్చా
త్యులవలంబించి తత్ప్రకారము సర్వవ్యవహారములను నిర్వర్తిం
చువరకును, మరియు దమ హక్కుల నెల్లు ముఖ్యముగ జూచు
కొందుకో యట్లే ఏషియావారి హక్కులనుగూడ మన్నించు
వరకును, ఈసమస్య పరిష్కారము కానేరదని నాయభిప్రాయ
ము. ఇంతలోనే వీరిమనస్సాక్షి యిట్లు బయల్పడగలదని యను
కొనుటకు వీలులేదు. కాని లోకము నాగరకతాభివృద్ధి నొందు
చుండ నట్టినితితప్పక రావలసియేయున్నది. మనపక్షము ధర్మ
పక్షమనియు, ఇతరులకు నెట్టి నిష్పంధమువలన గాక ధర్మబలము
వలననే మనకు జయముకలుగవలెననియు జ్ఞప్తియుంచుకొని
పాశ్చాత్యులకు ప్రబోధమొసంగి యుక్తయు క్షణానము వారికి
గలిగింప బ్రయత్నించుటయే మనము చేయగలదంతయు నై
యన్నది.

స ర స్వ తి.

ననరు ప్రకరణము.

విద్యాంసురాలై వచ్చినదన్న సంతోషమున రాజేశ్వరి
సరస్వతి నెంతయు నాదరముతో నెమరేగి కొనివచ్చెను.
ఆనాడు పురస్త్రిలలో కొందఱామెగౌరవమునకై యొకసభ
గానించిరి. సరస్వతియొక్క ప్రతిభా విశేషములను విద్యా
వివేకములను దినదినమును క్రొత్తి క్రొత్తలుగా విజయంకుటచే
నామె నెప్పుడు చూతుమాయని యువ్వెళ్లారుచున్న పురస్త్రి
లందఱును నత్యానందముతో నాటిసభకు విచ్చేరినన నాశ్చ
ర్యములేదు. తర్కాలంకారుని కిదియంతయు విపరీతముగా
దోచెను. స్త్రీలు సభలు చేయుటకును సుపన్యసింతులకును
నాతెడీప్రపడువాడు కాడు. ఆడుది చదువుకొని యువ్వొగ
ములు చేయునా యుల్లేలునా యని యడుగువారిలో నత
డొకడు. చదువుకొన్న స్త్రీలు భయభక్తులలేక పురుషులకు
లాంగక చెడిపోవుభయము స్త్రీవిద్య వైష్ణవివారమునకు
దోడ్పడుననియు నత డిదివరకు వాదించ జొచ్చెను. పురస్త్రిలు
చేయుచున్న జతనమును తనల్లి యంగీకారమును విని తర్కా
లంకారు డామెను స వి ా షిం చి యా మె వై గోపిం

చుచు, అమ్మా! పెద్దదానవు, నీవు కూడ నిట్టి
యకార్యమునకేల సమ్మతించితివి? నీ యభిప్రాయమేమి? నీ
కోడలు కులట యగుటకు గోరుచుంటివా? ఆడుది చదువుకొను
టయే తప్పగదా! సభలు చేయుటకూడ నేమిటి? ఇది యవకీర్తి
కరముగదా? దీనినెల్లు భరింపవచ్చును? మనదేశమున నెందైన
నిట్టి విపరీతాచారము కలదా? సదాచార సంప్రదాయములను
జూటింపక కుటనలగు మనవంటి సంసారు లిట్టి విరుద్ధ ధర్మ
ములను బ్రవర్తింపవచ్చునా? అని యడిగెను.

తల్లి యతని కనేక విధముల నర్పణమొనగాని యతడు
మాత్రము తన యభిప్రాయముల నేమియు మార్చుకొన జాల
దయ్యెను. అప్పుడు రాజేశ్వరి చేయునదిలేక కుమారా! నీవు
చిన్నవాడవు, నీది తెలిసి తెలియని వివేకము, నీ కానక విస్త
రించి చెప్పి నీ మనస్సు నొప్పించెదను. ఇప్పుడేమియు మాట
లాడ కూరకుండుము. కొంచెము నీవు రద్దిచేయకుము, అని
చెప్పి వెడలిపోయెను.

నాటి సభ మహిళా సభామండరమున జరిగెను. వృద్ధు
రాలగు నొక స్త్రీ రత్నము సరస్వతియొక్క వైదుష్యమును
గూర్చియు నామె గడించిన లోకజ్ఞానమును గూర్చియు నా
మెకు గల కళాభిజ్ఞతను గూర్చియు సవిస్తరముగా ప్రస్తా
వించి యామె యంతవిద్యావతి యగుట కవకాశము కల్పింప
సాహసించిన యామె జననిజనకుల మనోహర్యమును దీక్షను
విద్యాభిరతిని మెచ్చుకొనుచు నారీలోకమున కాభరణమై
మాగ్ధరియై ప్రకాశించుమని సరస్వతి నాశ్చర్యించెను.
తరువాత మతికొందఱు యువకులు యువతీ
లలామను నీర్తిం చి పుష్పమాలాలంకృతను
జేసి తమ విద్యాభిలాషమును సభిరతిని వివేకించిరి. కొందఱు
సుందరీమణులు తమ పుత్రికారత్నములను విద్యావతులం
జేయ బ్రతిపలునెసిరి. పిమ్మట సభ్యస్త్రీల వేషకోటున సర
స్వతి తా నభ్యసించిన సంగీతాస్త్రమును జవిజాపుచు దోడి
చేడెలతో నందుకొని మంగళగీతములు పాడుటయు నెల్లరు
నానందపారవశ్యమున మునింగిరి. సరస్వతిపునరభినందనము
లతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

నాటిరాత్రి తర్కాలంకారు డిండికవ్వు గావలసినంత
గందరగోళము గావించెను. సరస్వతి సంగీతవిద్యావైపుణ్యము
నందఱు నన్ని విధముల జ్ఞాపించుచుండ నతండు దూషింప
నారంభించెను. పాప మతండు స్త్రీవిద్యావిద్యేషుని యింత
దనుక మన సరస్వతి యిందుకంతయు నెఱుగదు. ఆనాడు
సభాప్రారంభమునకు ముందరెండు తెల్లికడజేసిన సాభిప్రా
యోపన్యాసవిషయ మామె వివరణలేదు. అంతకల కామె
యల్లు ముల్లాసవంతమై పల్లవించుచు రంజిల్లుచునే యుండెను.

సభాభవనమునుండి రాజేశ్వరియు సరస్వతియు గృహ
మునకు వచ్చుటయే తడవుగాక దర్కాలంకారుడు తల్లిదండ్రు
లతో గలహమున కుపక్రమించెను. తనతల్లి మతిమాలినదనియు
దండ్రు వివేకవిహీనుడనియు వారిరువురును దనభాగ్యము బాడు
చేసిరనియు మొదట నామెకు విద్యగరపుటే తప్పిదమనియు
దానికి దోడు గానవిద్య నేర్పించుట మరింత యవసరము
మనియు దనభార్య సభలు చేయుట యు సంగీతము
బాడుట యు జూచి తోడి వారు నవ్వుచుం దన్నా
జేపించు చున్నారనియు దెప్పుచుం గయ్యమున కెత్తుగడ
జేసెను. కులస్త్రీలకు సంగీతము గూడదనియు గానమునేర్పిన
స్త్రీలు తప్పక వేశ్యలవలె జెడిపోవక మానగలియు సభలల్లను
జర్చలల్లను స్త్రీలకు చుచ్చవర్తనమున కవకాశము లేకదను
ననియు నింక నేమేమియో చెప్పుచు గృహకల్లాలమునకు
విత్తనమువైచెను. రామగోపాలుడును రాజేశ్వరియు నెంత
చెప్పినను దనభోగిని మానదయ్యెను. ఎవరేమి బోధించినను
వివదయ్యెను. నాడు తర్కాలంకారుడు చిదువుకొన్న మామ
లకుం దార్కాణమైతనమామచ్చిత్రమును సంపూర్ణముగా నెల్ల
డించుకొనెను. వివాదకరమగు నీ విపరీతచర్యనంతయు బ్రత్య
క్షముగా జూచుచుండిన నవయంతియగు సరస్వతిహృదయ
మెట్లుండునో చదువరులే యూహించుకొందురుగాక. ఇది
యెల్ల జూచుటతోడనే భయకపింతురాలైన యామెహృద
యము చెదరిపోయెను. చిత్రము పరి పరి విధముల బరితేకింప
సాగెను. ఆమె యుత్సాహము గీర్మకాలవాహినివలె నన్న
గిల్లెను. క్రోధకలుషితుడైన ధర్మదీపితుడు ముండెల్లు పరిణా
మించునో తనకేమిగతి తటస్థించునోయని తలపోయసాగెను. తన
కింక సౌఖ్యము నున్నయనియు దనయభిలాషములెల్ల విషమము
లనియు నిశ్చయించుకొనియెను. ఆమె కిది యొక గొప్పమనో
వ్యాధియై బాధింపబడెను.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ ఆషాఢ బ ౯

గురువారము.

జెజవాడ కౌన్సిలరు విషయము

దాసు మధుసూదన రావుగారిని జెజవాడ మ్యూనిసిపాలు కౌన్సిలరు పదవినుండి తొలగించిన విషయమును పత్రికాపాఠకులు చదివియున్నారు. కాని దొరతనమువా రీయత్తరపును నేలచేసిరోచేసి నయత్తరు వెతకతనముగనున్నదో ప్రజాభిప్రాయ మువలన జేటపడుచున్నది. జెజవాడయందు నీటిగొట్టములను బెట్టుట కాపురనాస్తవ్యులు పడేండ్లనుండి యునునీటిపన్ను నిచ్చుచున్నారు. 1908వ సంవత్సరమునందు నీటిగొట్టము లమర్చబడినవి. గొట్టములు రాజనీధులందుమాత్ర మమర్చబడినవికాని గృహస్థులగృహములందుంచుట కంగీకరింపబడలేదు. గృహస్థులయిండ్ల కంగీకరించకుండుటకు గల కారణము మురికినీరు పోవుటకు మార్గము లేకుండుటగాని నీటిసప్తెక్కువయెయిండుటగాను. వేంకటనరసయ్య పంతులుగారి కాలములో ముగ్గురి గృహస్థులకు మాత్రము సచ్చుతి యొసంగబడినది. ఆసచ్చుతియును కొలతయంత్రములు(మీటర్లు) పెట్టుపద్ధతి మీదను నీయబడినది. కొలతయంత్రములు లేకయే గొట్టములను బెట్టుకొనగూడదను నభిప్రాయము సర్కారు ఆర్డరులలో స్పష్టముగలేదు. మధుసూదన రావుగారు చెర్మనగ నియమింపబడినపుడు మీటరులు లేనిది గొట్టములను బెట్టుకొనగూడదను నభిప్రాయముస్పష్టముగ లేదని 12వ స్టానిటరీ ఎంజనీరుగారికి వ్రాసియుండిరి. మధుసూదనరావుగారు జెజవాడవాస్తవ్యులుగాన నీరులేక జెజవాడగృహస్థులు పడుకొనెదములు వారి కనుభవవేద్యములై యుండును. మధుసూదనరావుగారి కాలమునందు నీటిగొట్టములను బెట్టుకొనుటకై 210 దరఖాస్తులు చేయబడినవి. 114 దరఖాస్తులు మంజూరుచేయబడినవి. మంజూరుచేసిన దరఖాస్తు మీదను “మీటరు పెట్టెమీసరుకలను. మీటరు రనవసరమైన అంచనా వేయించి ధరానతును కట్టవలయును, పని ముగిసి పాలిటి ఆధిపత్యము క్రిందనే జరుగవలయును” అని మధుసూదనరావుగారు రాడ్లరునువేసిరి. కాని కారణాంతరమువలన మ్యూనిసిపాలిటి ఆధిపత్య ముక్రొదను పనిజరుగుటకు విలుగలుగలేదు. అందు మధుసూదన రావుగారి దోషములేదు. హను మంతరావుగారు పనిని స్వాధీనముచేసికొనునపు టికి కొన్ని ఇండ్ల మాత్రము గొట్టము లమర్చబడినవి, కొన్నిటియందమర్చబడుచున్నవిగాని, నికరపు లెక్క తెల్పుటకు వీలులేదు. మీటరుల అవసరమును నమ్మలేకుండు నరసయ్యగారు మంజూరుచేసిన దరఖాస్తుదార్లకును మీటరులలో పనిలేదని ఆనతి ఇవ్వబడినది. మధుసూదనరావుగారి తప్పిదమునీటిగొట్టము లదరఖాస్తులను మంజూరుచేయుట. మంజూరుచేయుట చేయకపోవుటనుగురించి స్థిరమైనశాసనమేదియును లేదు. ఈవిషయమును స్టానిటరీ ఎంజనీరుగారికి వ్రాసిరి. గొట్టములను మామూలుపద్ధతి ననుసరించి పెట్టుకొనవలయునని ఆర్డరు వేసిరి. చేసినది జనోపయోగ కార్యము. స్వలాభముగాని ద్రవ్యోపార్జనముగాని గాదు. మధుసూదనరావుగారు స్టానిటరీ ఇంజనీరుగారి ఉత్తరువును నిర్లక్ష్య భావముతో జూడలేదనుటకు వారు పిమ్మట పశ్చాత్తప్త హృదయలై వ్రాసినలేఖయే నిదర్శ

నము. మధుసూదనరావుగారి కార్యప్రక్రియకు గారణము సద్భావము. దురుద్దేశముగాని నిర్లక్ష్యభావముగానికాదు. దొరతనమువా రీకార్యమును నిర్లక్ష్యభావముగ నెంచి యుండవచ్చును. అట్లంగీకరించినను పాలకులు విధించినట్లే అపరాధమున కననురూపముగనున్నది. మధుసూదనరావుగారు న్యాయవాదులు, సజ్జనులు, విద్యావంతులు, న్యాయవిరుద్ధమైనపనిని జేయ సాహసించరు. జెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటి చిరకాలమునుండియును క్లలముకు నిలయమై కక్షలుబలిసి, ఐకమత్యము చేసి మంచిచేడును బొందియుండలేదు. ఆగుస్థితికి గారకులు వేరైనను మధుసూదనరావుగారిపై గవర్నమెంటువారి కోపాన్ని ప్రసరించినటులు తోచుచున్నది. జెజవాడపురవాస్తవ్యులకుపాలకుల యుత్తరువసంతృప్తి పినిగలిగించినదని ప్రచురితమగుచున్న లేఖలవలనను, చేయబడిన సభలవలనను విదితమగుచున్నది. పాలకు లీవిషయమును తిరిగి విమర్శించి తగినన్యాయమునుచేయుట ధర్మము.

మన్నె పుజ్వరముల నాపుటకనేకోపాయములు వెదుకబడియున్నవి. అందు కొన్ని బహుకాలము మీదగాని జరుగునవి కావు. పల్లముగానుండు ప్రదేశములను నదులపూర్వచేగప్పి సమమొనర్చుట కేండుపూండ్లపట్టును. దేశములోని ప్రజాంతకును క్వయనానిచ్చి వారిదేహములను సంరక్షింపజూచుట యంతకంటె సాధ్యముకానిపని యని ప్రభుత్వమునా రభిప్రాయపడియున్నారు. కోగములేనిది హైందవులు నుండుకొనరట! క్వయనాయనన నెన్నియభ్యంతరములో కలుగురట! ఇదిమన మెలరమును నెఱింగినదే. ఇట్టిమాగములుగాక మరియొకమాగము శీతజ్వరనివారకమునకు కనిపెట్టబడినది. ఆజ్వరమునకు కారణభూతములగు దోమలను పెరుగనీయకుండుట యంతమోపాయము. వీనిగుట్ల సాధారణముగా మురుగునీళ్ల నాధారముచేసికొని వృద్ధియగుచుండుటచేత నిలవనీటిని బాగుచేయుటకు ప్రయత్నములు సలుపబడుచున్నవి. బొంబాయిలోను మాయిానగరమునను పారిశుధ్యసంఘమువారు బావులమాయిండుటలో నిమగ్నులయి యున్నారు. ఇది నీటికలుపులకు కారణమగుటచే కొంత యసంతృప్తి జనించుచున్నది. నీటిలో తగిన మత్స్యము లున్నయెడల శీతజ్వరపు దోమల యభివృద్ధికి మార్గముండదని కొంతకాలముగ నభిప్రాయము ప్రబలినది. కాని దీనికిని విభూతములు సంభవించినవి. మత్స్యములు శీతజ్వర కారకబీజముల తనివేయుచున్నవాయను విషయమును బాగుగ పరిశీలించి మద్రాసు ప్రభుత్వ సేవలోనుండు ఎచ్. సి. విల్సనుగారు కొన్ని మార్గాడరాని సిద్ధాంతములచేసియున్నారు. వీననుసరించి మత్స్యములయంత యుపయోగకరంపకరణము మరియొకటి లేదు. కాని మత్స్యములను నీటిలో విడిచినంతమాత్రమున జాలదు. దోమలబీజములు మత్స్యముల నుండి తప్పించుకొనుట కాకరములగు నాచుతుంగ ఆకుమున్నగు నేవియు జలాశయముననుండరాదు. ఇట్టిరక్షణాధానము లేర్పడుటవలననే యిదిచరకు మత్స్యములు పడలినతావులయందును నీటిలోని దోమబీజములచంపు నుద్దేశముతో కెరుసిననూనె పోసిన చోటులను ఫలము కానరాలేదు. ఈకల్పములను తీసివేసి శుభ్రపరచి మత్స్యములనువిడిచి పెరుగనిచ్చుట శీతజ్వరపుదోమలను నశింపజేయుట యగునని విల్సనుగారి సిద్ధాంతము. మత్స్యములకు వీలులేనిచోట్ల కెరుసిననూనెయుట శ్రేయస్కరము.

ఆసిబీసెంటుమ్మగారు మరియొకరితో కలిసి మద్రాసు స్టాండ్డుపత్రికను కొనివేసినారు. సంపాదకులును ప్రచురకులును ఆసిబీసెంటుమ్మ గారే

యుండునట్లు పుకొని యిట్లుచేసికొనినారు. వచ్చి వారములోపల పత్రికయొక్క యాదర్శములు పద్ధతులు ప్రకటింపబడగలవు. ఇటీవల ఆసిబీసెంటు గారు మన రాజకీయ విషయముల యెడకు దృష్టి సారించి యుండుట లోకమునకు విశదమైయున్నది. వీరేశాఖలో ప్రజాసేవ తలపెట్టినను సంపూర్ణ మానసమున అమితోత్సాహముతో పట్టవదలక చేయువారు. వయస్సున వృద్ధయేయైనను ఆసిబీసెంటుమ్మగారు కార్యదీక్షయందు నిర్వహణ శక్తియందు భావపటుత్వమునందు వక్రత్వ గాంధీర్యమునందు పూర్ణయాశనవతి యనియే చెప్పవలసియున్నది. ఆంధ్ర దేశమునకొకఆంగ్ల దైనిక పత్రిక ప్రారంభింపవలెనని సంవత్సరములుగ తలక్రిందులగుచుండు ధనవంతులును విద్యావంతులును చూపునకు నుత్సాహవంతులును నగు నాంధ్ర నాయకులలో యానలును వృద్ధులును లెక్కలేనంతమంది చేయు తమ యభీష్టమును చూపుమేర సిగ్గులోనికైన ఓసిగినిరా లేక యున్నారు. వీరు ఆసిబీసెంటుగారినిజూచియైన నేర్చుకొనరాదా? ఈతరుణమున సీమె దైనికపత్రికా ప్రకటనమునకుపక్రమించుట మిక్కిలి శుభావహము. ఈమె యన్నివిధయుల న్వాతంత్ర్యపక్షవాది. సాంఘిక శాస్త్ర ధురీణ. కాల పరిజ్ఞాన సమర్థ. స్ఫూర్తిభిప్రాయకలిత. ఇట్టి యీమె ప్రారంభింపనుండు వహాద్యమునకు సంఘోష పూర్వకముగా స్వాగతమిచ్చుచున్నారము.

రెండుమాసములక్రిందట పునహాలో జరిగిన సంఘసంస్కార సమావేశ సమయమున జాతివిభేదములేకభుజించినవారిలో కొందరను పునహాపూర్వాచారపరాయణులు వెలివేసినారు! బహుష్కారమునకు వెరచి ఒకరిద్దరు ప్రాయశ్చిత్తము పెట్టుకొని నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. 1912 వ సంవత్సరమున బొంబాయిలో జరిగిన వర్ణవిభేదవిరహిత పక్షిభోజనమునకు నేమాత్రము దక్షిణాపథపూర్వాచారులు అభ్యంతరము వలుకకుండినంతలకు నాసమయమున సంఘసంస్కార పక్షమువారు వారి నభినందించిరి. ఇప్పుడీపగిది మరల నష్టదగిలి జాగురుమూతలాడు పూర్వాచారపరాయణుల నేషనలయను? వీరిబెదరింపులకు జడిసి బుద్ధిపూర్వకముగా మంచిదని తామొరచ్చిన కార్యమును కప్పి పుచ్చుటకు ప్రాయశ్చిత్తమొనర్చుకొను సంస్కార నామధేయుల నెల్లు వర్ణింపవలెనో?

హార్డింజి ప్రభువుగారు తాము మహాద్భుతమధ్యమం దుండియు భారతప్రజ యొసంగిన సానుభూతికి ప్రత్యుత్తరముగ బంసినవార్త మరియొకచో ముద్రితమయినది. దానివలన మన ప్రభువుగారి మనోనైర్మల్యమును నకలంక భావిదృష్టియు చెప్పకయే వ్యక్తమగుచున్నవి. హార్డింజిప్రభి “దేహంబుతోగాకున్న నంతకంటె నుశ్కృష్టమగు తేజంబుతోడ తోడ్పడి హైంద్వాభ్యుదయ సహకారణి”యగునంత హైంద వాను రాగము గలిగిన వారని హార్డింజిప్రభువుగారు మాయాశకు ప్రతిధ్వనిగ జవాబిచ్చుటయే వారి మానసాస్త్యమునకు నిదర్శనము. భగవంతుడు కష్టములయందుగూడ సత్పురుషులకు తేజోభివృద్ధి గలిగించుట యతని వృత్తిగాబోలు!

విదేశ తంత్రీవార్తలు.

బర్లందు స్వరాజ్యము.

అక్టోబరు నెల.

లండను జూలై 15:— బెర్లిన్ నగరమునుండి కార్లను గాని లండనుకు హాత్యుగ పిలిపించుట, బెర్లిన్ గారు డబ్లిను నగరమునకు వచ్చుట, చాడగ బర్లందు వ్యవహారము చక్కగ పరిష్కారముగ నేమో యను ఆశ కలుగుచున్నది.

స్వరాజ్యపు గవర్నలిట్లు.

స్వరాజ్యపు సరళిలిట్లు పీఠునంత త్వరలో ఆలోచించవలయునని గవర్న మెంటువారి అభిప్రాయము. సోమవారము నాడు చర్చించిన బాగుండును ఆని ఆస్పిక్తు గారు నేడు కామన్స్ సభలో ప్రకటించినారు. ఆలస్యము చేయుపక్షమున వెళ్ళు చిక్కులు కలుగునని బోనరుల గారు చెప్పిరి.

కార్లను గారు.

కార్లను గారు నేటిరాత్రి యూనియన్లు వాటి నాయకులతో ముచ్చటించినారు.

పరిష్కారమునకు ఆశలులేవు.

లండను జూలై 16:— డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— బర్లందు స్వరాజ్య వ్యవహారము అన్ని పార్టీల ఒప్పందల ప్రకారము అనుకూలముగ పరిష్కరింప బడునను ఆశ, నానాటికి నిరాశయగుచున్నది. అక్టోబరును బర్లందు స్వరాజ్యపాలనలో ఎంతమాత్రము జేర్చక, ప్రత్యేకముగ గుండుచవలయునని కార్లను గారి నిశ్చితాభిప్రాయము. బర్లందు స్వరాజ్య పరిపాలనలో చేరదలచు కొంటీలను చేర్చవలయుననియు ఇట్లములేనివారిని విడిగా నుంచవలయు ననియు గవర్న మెంటువారు పూనకొనియున్నారు. మంత్రులలో కొందరు అక్టోబరును సంపూర్ణముగ ప్రత్యేకింపవలయునని కోరుచున్నట్లు వదంతిపుట్టినది. ఇంతకుమించి అక్టోబరుకు ఎక్కువ స్వాధీనము లియ్యరాదని లిబరలుకక్షవారు తమ ప్రతినిధుల ద్వారా ఆస్పిక్తు గారికి తెలియజేయ దలచినారు.

ఇండియా కొన్నిలుబ్లింగు.

లండను జూలై 15:— ఇటీవల ప్రోసివేయబడిన ఇండియా కొన్నిలు బ్లింగులో, కొన్నిలు సభ్యులకు సం॥ ఒకటి 600 పానుల అలవెన్సు ఉండవలయునని నూచింప బడినది. బ్లింగులో నూచింప బడినంత అలవెన్సు యివ్వించుటకు ప్రయత్నించవలసినదని ప్రభువులసభలో నేడు లామింగుటను ప్రభువు, క్రూ ప్రభువుగారిని కోరిరి.

క్రూ గారి జవాబు.

కొన్నిలు మెంబర్ల అలవెన్సును హెచ్చించుట నాకు బహుఇష్టము. కాని మెంబర్ల కింత యుండవలయునని చట్టమువలన నిర్ధారణచేయబడి యున్నది. ఇప్పుడు అలవెన్సును హెచ్చుచేయవలె నంటే, మంత్రముగ చట్టమును నిర్మింపవలయును. ఇంతేగాక ప్రోసివేయబడిన బ్లింగునందలి సలహాలలో ఏదోయొకదానిని ఆవలంబించుటకు పీఠులేదు.

కర్ణుగారి అవ్యాజ్రప్రేమ.

కొన్నిలు మెంబర్లకు పూర్వము యిచ్చినంత అలవెన్సును తిరిగి యిప్పుడు యిచ్చుట నాకు పరమాసందేహము. కాని ఇండియను మెంబర్ల అలవెన్సును హెచ్చించు విషయములో హిందూదేశమునందలి ప్రజాభిప్రాయమును జాగ్రూకతతో కనుగొనవలయును. ఇండియనులకు ఎక్కువ, యూరోపియనులకు తక్కువ, అలవెన్సు యిచ్చుటకు ఇండియను సభ్యులు ఆమోదింపరా? లేదో?

ఫ్రెంచిసేన

స్టామిస్ జూలై 15:— ఫ్రెంచిదేశమునకును, ఇంకొక దేశమునకును యుద్ధము వాటిల్లు పక్షమున ఫ్రెంచిసేన సిద్ధముగ నున్నదా? లేదా? యనువిషయమును గూర్చి సోమవారము నాడు సెనేటులో చర్చజరిగినది. ఈచర్చలో చాలినంత తుపాక్షిమండు లేదనియు, వైనికలకు 20 లక్షల బూట్లులు కావలసియున్న వనియు, ఈకారణములవలన సేన యుద్ధమునకు సిద్ధముగ లేదని తేలివది ఈవార్త సెనేటుసభ్యులకు విస్మయమును కలిగించినది. ఈవిషయమై వైనిక సంఘపు రిపోర్టరుగ హుంబ్రుగారు నిన్న సెనేటులో ఇట్లు చెప్పినారు:— ఈసంవత్సరము జనవరిలో ఆయుధముల ఇనశ్చక్తరు దేశరలు నలువది సంవత్సరమునుండి సేనలో ఏవిధముగ అభివృద్ధి జరుగలేదని యుద్ధమంత్రికి వ్రాసిరి.

యుద్ధమంత్రిజవాబు.

సేనపేరుమీద అనేకలక్షల ఫ్రాంకులు కృతాగపాడు చేసినమాట అబద్ధము. 1915 సంవత్సరమునకు బర్లన్ 8870 కింగులను కలిగియుండును. మనదేశముకూడ అప్పటికి 8020 కింగులను కలిగియుండును. మనకు మంగుగుండు సామును చాలినంత నిలవయున్నది. 1915 సంవత్సరమునకు ఆయుధములు యిప్పటికన్న మాడుకెట్లు హెచ్చింపబడును. వెర్దకింగులు చేయించుటకు ఏర్పరచినట్లు చాల హెచ్చింపబడినది. వచ్చేసంవత్సరము బూట్సులకుగాను 60 లక్షలఫ్రాంకులు ఖర్చునెట్టబడును.

యుద్ధసామగ్రిని హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవిగాన ప్రభుపక్షవలసిన అవసరములేదని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిరి.

యుద్ధసామగ్రి ఎంతయున్నదో, ఎంతకాలమునో ఆలోచించి వైనిక సంఘమువారు రిపోర్టుచేయవలయునను నలహాను సెనేటు సభవారు అంగీకరించినారు.

దక్షిణఆఫ్రికాలోని హైందవలు.

గంధిగారు లండనుకు పోవుట.

జాహాన్ బర్ల జూలై 15:— శ్రీయత గంధిగారు కొలదికాలములో ఇంగ్లండుకు బోవుదురు. హైందవ సమస్య తృప్తికరముగ ముగియుటకు వీరి పడిన శ్రమల నామోదించి తమ కృతజ్ఞతను దెల్పుటకు అనేకమంది విదూలు జేయబడినవి. తమకై చేయబడిన నోక విందుకందు గంధిగారిట్లు చెప్పిరి. ఈ విందునకు 400 మంది యతిగిలు వచ్చియుండిరి. వారిలో కొంతమంది పాశ్చాత్యులగు పెద్దమనుష్యులు నుండిరి. గంధిగారిట్లు నుడిచిరి. కొలది దినముల క్రింద జరిగిన యేర్పాట్లు శంకు కక్షల వారికిని గౌరవము గానున్నది. ఆయితే అది కడసారి. యేర్పాట్లు కానేరవు. ఏలకగా హైందవులు న్యాయముగ పొందవలసిన వన్నీయు నింక పొందియుండలేదు. వారి కింకను యుండిన వివిధ నిర్బంధముల గూర్చి ప్రసంగింపుచు నిట్లు చెప్పిరి.

మన స్నేహితులగు పాశ్చాత్యుల కరణకలనను, పరస్పర సాహాయ్యమునలనను భావి స్థితిని గూర్చి యంతగా భయపడవని జెప్పిరి.

కర్నలు ధాన్యుచుగారి ఉత్తరక్రియలు.

అమెస్టరుడాం. జూలై 15:— డబ్లిన్ రక్షక ధటులకు నేనానిగ నున్న కర్నలు ధాన్యుచుగారిని ఆల్బేరియాలో తిరుగబాటుపేర చంపినదని జూను 15 వ తారీఖున తెలుపబడినది. వీరేశనమును యుద్ధవానమై నెక్కించి హాలండు దేశమునకు రాజధానియగు అమెస్టరుడాము పట్టణమునకు తెచ్చినారు. వీరి ఉత్తరక్రియలు దేశీయులందరను కలసి ఆవిలై భవముతో చేసినారు. ధాన్యుచుగారు నేనానిగనుండి చేసిన ఘనకార్యములను మెచ్చుకొనుచు యుద్ధమంత్రిగారు ఉపహ్యసింపిరి. హాలండు దేశపుగాడిగారును, హెన్రీ రాకుమారుడను, ధాన్యుచుగారి శవమును, అలంకరించుటకు ప్రవృహారములను, పంపినారు.

ఆస్ట్రీయావ్యవహారములు.

బుడాపెస్టు జూలై 16:— సెరాజెవో పట్టణములో ఆస్ట్రీయా యువగాజున, ఆయనభార్యను హత్యచేసిరి గద! ఈ హత్యలకును సర్వయాకును కల సంబంధమేమని నేడు ఆస్ట్రీయా పార్లమెంటులో ప్రశ్నింపగా ముఖ్యమంత్రియగు కొంటు జోష్టగారిట్లు చెప్పినారు:— ఆస్ట్రీయా, సర్వయా దేశములకు సంబంధించిన వ్యవహారములు కొన్ని పరిష్కరించుకొనవలయును. ఈ విషయ మింకను నిలుపుచేయబడియున్నది. వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు పట్టి మార్గము లవలంబించుటనో నే నిప్పుడు చెప్పజాలను. గవర్న మెంటువారి లాభనష్టములు దేశముయొక్క శాంత్యశాంతులనై ఆధారపడి యుండును. యుద్ధమును అంతిమోహనాయుగ చేసికొన బాలని రాజ్యము, రాజ్యమేకారు. ముఖ్యమంత్రిగారి వాక్యములు సభిలకు సంతోషమును కలిగించినవి.

వ్యవసాయకుల పర్యటనము.

లండను జూలై 15:— డబ్లిన్ వ్యవసాయకులు కొందరు బ్రిటీషుదీవులలోని వ్యవసాయ పద్ధతులను నేర్చుకొనుటకు, బ్రిటీషుదీవులలో పర్యటనము సల్పుచున్నారని జూను 28 వ తారీఖున తెలుపబడినది. వీరి పర్యటనము జయప్రదముగ పూర్తియైనది. ఈ పర్యటనమువలన వ్యవసాయక, రాజకీయ, సాంఘిక లాభము లనేకులు కలుగునని వ్యవసాయకుల వ్రాసి డెంటు చెప్పినాడు.

స్టామిస్ ముప్పియుద్ధము.

స్టామిస్ నగరమునందలి యుద్ధుల జర్నలి విలేఖరులను సాబునైడి, కాస వెళ్ళు, అనువారిరువురును ముప్పియుద్ధమునకు పిలిచియుండిరి. దీనికి కారణము హన్సి యను వికటకవి సంబంధమై యున్నది. వారిలో నొకరికి 48 ఘంటలలోగా తనపక్షముల నేర్పావలసినదని చివరసారి చెప్పబడినది. రెండవది నేర్చుగా యుద్ధవాటు జేయబడెను.

బర్లెనియాలో చీనాదేశీయులు.

లండను జూలై 15:— తమ యూరియందు జూదగాంధ్రును చంపకుండునట్లును దచ్చిదేయి పోలీసువారు తమ గ్రామమునై బతుకుండునట్లును తగిన యేర్పాట్లు గావించబోవీయియాలోని చీనాదేశీయులు పినాంగులోని తమవారతము వారిని తంతియాలమున చేపకొనిరి.

పూరలు పీఠింగుబిల్లు

లండను జూలై 16:— ఆర్టి, ఎర్ని చోట్లనుంటే, అన్ని చోట్ల పీఠునిచ్చు అధికారమునకు లోక చేయవలయునని పార్లమెంటులో ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్ట బడినది. దీనికి పూరలు పీఠింగు బిల్లు అని పేరు. ప్రభువులసభవారు దీనిని ఇదివరకు ఒకమాటు విరాకరించిరి. తిరిగి నేడు రెండవమాట విరాకరింపబడినది.

మెక్సికో వ్యవహారము.

మెక్సికో పట్టణము జూలై 16:— హ్యూగారు నేడు రాజీయియ్యబోవుచున్నారనియు, వీరిబతులు నేనారు కాన్జాల్ గారు వ్రాసి డెంటుగనుండుననియు, మెక్సికో వారతము వారు ప్రకటించినారు. హ్యూగారి పరిపాలనలోనున్న మంత్రులందరను రాజీయిచ్చినారు.

కలనలోడి బసానో

లండను జూలై 15:— బర్మినేదేశ ముఖ్యపట్టణమునందు చమ్మోదేశ సేనా సంబంధి యగు కలనలోడి బసానో అనునతడు చేరుకుంటుందని అభిప్రాయముతో సంబంధము గల వాచని గట్టిగ నమ్ముబడుచున్నది.

హూయూ వాడలిపోవుట.

మెక్సికో పట్టణము:— జనరల్ హూయూగారి కుటుంబము, బంధువులు, స్నేహితులు వీరప్రభావముతోయిరి. వారికి సహాయముగ నొక సిహాయీలో నిండిన బైలు పంపబడినది. జనరల్ హూయూగారి శరణికియు విడుచునని తోచుచున్నది.

స్ట్రీస్వాతంత్ర్య వాదినలు.

మెక్సికో పట్టణ గారిని కొట్టుట. లండను జూలై 15:— మెక్సికో పట్టణ వారగారు యింటినిపిడిచి బతుట బోవుచుండగా నిర్జన స్ట్రీస్వాతంత్ర్య వాదినలు వారిని కుక్కలను గట్టు కొరడాలతో కొట్టిరి. వారిద్దరును అరెస్టు చేయబడిరి.

అల్బేనియా.

దురాజో జూలై 15:— వలోనాను శత్రువులకు లోబడకుండ గాపాడుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అయినను ఆదిత్యక శత్రువులకు జిక్కునని తేలించున్నారు. దురాజో విషయము సుదీర్ఘమగుచున్నది.

గ్రీకునైచిరులు.

దురాజో జూలై 15:— అల్బేనియా సేనకును, ఎఫ్ గోటులకును జరిగిన యుద్ధమునందు గ్రీకుసైనికులు పోరాడని గ్రీకువారతమువారు స్థిరముగ తెల్పుచున్నారు.

ఆర్జెంటైను భంబరు లేను.

లండను జూలై 15:— భంబరు లేనుగారు పట్టుబట్టింగు హామీ ప్రతినిధిగ నేడు కామన్స్ సభకు దరుచేసిరి. సభకులు ఆనందధ్యానములు పట్టిరి.

ఫ్రెంచిదేశపు వైనికలిట్లు.

స్టామిస్ జూలై 15:— ఫ్రెంచిదేశపు వైనికలిట్లు పొయినారేగాను నేడు రషియాదేశమునకై బయలుదేరిరి.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు.

హాల్డింజ్ ప్రభుత్వపు గారి లేఖ.

ఇండియా పోరులు తమకు బంపిన దుఃఖోపశమనందే శమలు పొందున ప్రత్యుత్తరమును ఘనతనహించిన హాల్డింజ్ ప్రభుత్వపు గారు పంపుచున్నారు.

నాస్తియసతికి కాళ్ళతమకు విశ్రాంతిని సంగి, నన్ను నాకుటుంబమును తద్వియోగజనితమగు విచారమునకును దుర్భరమగు దుఃఖభారమునకును బాంతునయవలెనని సర్వశక్తుడును సర్వజ్ఞమూర్తియునగు పరమేశ్వరునికి సంకల్పము గలిగినది. ఇండియాలో నెల్లెడలనుండి యన్ని జాతులవారును అన్ని మతములవారును దమకు హాల్డింజ్ ప్రభుత్వవై గల గాఢానురాగమును యథార్థముగ ప్రేమను వ్యక్తీకరించుచు నాకు బంపిన లెక్కలేని దుఃఖోపశమన సందేశములను మితి లేని దుఃఖమున మునిగియున్న నాయెడలను నాకుటుంబము నెడలను వారు కనుబడిచిన సాంద్రమగు సానుభూతికి వారియేక నాకుగల కృతజ్ఞతను దెలుప గోరుచున్నాను. ఈమె గతించుటవలన, మనఃపూర్వకముగ నాయందు దక్షిణతయుండు భార్యను, మిగుల నుదాత్తలయగు సహకారిణి నేను గోల్పోయితిని. ఇండియాలోని ప్రజలన్ననో తమను మిగుల ప్రేమించు మిత్రమును గోల్పోయిరి. ఇండియానుండును, అందలి ప్రజలందును, స్త్రీలందును, శిశువులందును, దోద్రులందును, వాదతులగు వారిందును, ఆమెకు మిక్కిలి యనురాగముండునైన కాళ్ళతమకు సావాసమునకు నామెచనినప్పటికిని, ఆమెకు గండియా యందలియును రామెప్పటివలెనే యుండి, యనేక కుభములకు గారణము అగునటునిశ్చయము.

శ్రీ హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ అపరక్రియలు.

చనిపోయిన శ్రీ హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ గారి యపరక్రియలు జరుగునయమున నెంట్లు జేమ్ము భవమున ఛామెల్ గోయల్ నందు జరుపబడిన మెమోరియల్ సర్వీసునకు గొప్పసభ కూడినది. అప్పడచ్చట నుండినవారిలో నీదిగువవారుండిరి. ఆలెగ్జాండ్రా రాణిగారు, రిచర్డ్ డేవీజ్ చక్రవర్తిగారు, ప్రిన్స్సు విక్టోరియా, మార్షియోనెస్ ఆఫ్ క్రూ అస్సీత్రిగారు, వారిభార్య, లార్డుకర్జ్జె, లార్డు ఆంఫీల్ గారు, వారిభార్య, సర్ ప్రెస్టె ఫీటువుడ్ బిల్ సెక్ మున్నగువారు హైందవ విద్యార్థులును చాలమంది వచ్చియుండిరి. కానక మెప్పర్డగారిచే విసేదమైన డేర్ లో సర్వీసునకుపబడినది. అంతయు మనోహరముగ జరుపబడినది.

నెల్ హార్న్ బుటు దీసికొనివెళ్ళుట.

లండను జూలై 15:— నేటి ఉదయము శ్రీ హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ శవము నెల్ హార్న్ బుటు గొంపోబడినది. ట్రైబ్రిడ్జి ల్యులోని ఘోరకాండ పీఠిభూ చరిత్రయు అపరక్రియలు సలుపబడినది. గొప్పవార నేతులు వచ్చియుండిరి. వారిలో క్రూ ప్రభువుగారుండిరి. ఆనల ప్రభువుగారు శ్రీ చక్రవర్తి గారికి చక్రవర్తిని గారికిని ప్రతినిధిగా వచ్చియుండిరి. ఆలెగ్జాండ్రా రాణిగారు తమప్రతినిధియైన కలనల్ ప్రెస్టెఫీల్డు మాలకముగ వచ్చియుండిరి. పూలహారము లనేకములు పెట్టెమీద నుంపబడినది. ఆలెగ్జాండ్రా రాణిగారు, నార్సే చక్రవర్తినిగారు, ప్రిన్స్సు విక్టోరియాను పూలహారముల బండిరి. సర్ ఫజల్ చాయికగింపాయి గారు నొకహారమును బండిరి.

(గోయల్ ఛామెలులో జరిగిన పూజయందు సర్ బార్డి బర్డ్ ప్రభువుగారు నుండిరి.

హాల్డింజ్ దొరసాని మరణము.

కలకత్తా జూలై 15:— నేడు హాల్డింజ్ దొరసాని అంత్యక్రియలు జరుగుటకు నిర్ణయింపబడినది. గనుక కలకత్తాలో నీరోజు దుఃఖ దినముగ గడుపుబడినది. దొరతనమువారి కార్యాలయములును, వ్యాంకులు, హైకోర్టు, పోలీసుకోర్టులు, వ్యాపారస్థానములు, గొప్పగొప్ప సామ్రాలు మూసివేయబడినవి. దొరతనమువారి కార్యాలయముల మీదను, కోర్టు మీదను, శివాలిమీదను మరకొన్ని స్థలములలోను దుఃఖ సూచకముగ చిత్రము లెగుర వేయబడినవి.

ఖయిదీలను విడుదలచేయుట.

ఇక్కడ స్థానికముగ నమలలోనుండిన కాసనము ప్రకాశము చిన్న చిన్న నేరములలో పట్టుకొనబడిన వారిని న్యాయాధిపతి మందలించి విడుదలచేసిరి.

విద్యార్థుల యుత్సవములు.

మధ్యాహ్నము వేరువేరు పాఠశాలలనుండి యుత్సవముతో బయలుదేరిన విద్యార్థులు కాలేజివారులో సమావేశమయిరి.

మయిరి. తరువాత హాల్డింజ్ దొరసాని ముగుణ సంపత్తిని గురించి ముచ్చటించబడినది.

అలహాబాదు.

కేతలిక్కు కెత్తిడలు, నెయింటు కెత్తిడలు మరియితర దేవాలయములలోను యీమె భావకారమై ప్రార్థనలు చేయబడినవి.

ప్రజలసానుభూతి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల బోయిస్కాటులును, ఇండియన్ క్రైస్తవుల రాజధాని సంఘమువారును, సానుభూతిని తెలియజేయుచు రాజప్రతినిధిగారికి సమాచారములు పంపిరి. బోయిస్కాటులు పంపినదానికి ప్రత్యుత్తరము వచ్చినది. వర్తకపాఠశాలలో విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును, సభ చేసి, హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ యెడల సానుభూతిని తెలియజేయుచు తీర్మానించిరి. వీరెవరును పాదరక్షలు ధరించలేదు మతాచారానుసారముగ దుస్తులను ధరించి యుండిరి.

స్మరణచిహ్నము.

జాంజివారునుండి ఘనతనహించిన ఆ గాఢాను గారిట్లు ట్రైయు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు తంతివాస్తవపుచున్నాడు. హిందూదేశ గౌరవమునకును, హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ ఘనతకును తగినట్లుగ స్మరణ చిహ్న మొకటి స్థాపించవలయునని దేశభక్తులందరకు సూచించుచున్నాను. హాల్డింజ్ ప్రభుత్వ యెల్లపుడును హిందూదేశమం దనురాగముకలదై, స్త్రీలయొక్కయు పిల్లలయొక్కయు, క్షేమమునిమిత్తము స్యూదా పాటు పడినది. ఈ సంగతి అందరకు విదితమే. అందరు కలిసి యీ ఉద్యమమును ప్రారంభించినచో హాల్డింజ్ దొరసాని చేయ నెంచిన కార్యములన్నియో నెరవేరగలవు.

బొంబయి.

నేడిక్కడ దుఃఖదినముగ గడిసిరి. కార్యాలయములను, పెద్ద పెద్ద వర్తకస్థానములును మూసివేయబడినవి. అంగ్లేయ సామ్రాలును బహుయును మధ్యాహ్నము మూసివేసిరి. ఆటలన్నియు నిలుపుచేయబడినవి. నేటిరాత్రి నాటకశాలలో నాటకము జరుగవు.

దైవప్రార్థనలు.

అంత్యకర్మ జరుగు సమయమున కెత్తిడలలో ప్రార్థనలు జరిగినవి. దొరతనమువారి ప్రధానోద్యోగులును, విదేశీవాయ బారులును, ముఖ్యాధికారులును విచ్చేసిరి.

మసీదులలో ప్రార్థనలు.

ఆ గాఢాను గారి యనుచరు లందరు తమతమ మసీదులలో వీరియాజమాన్యముక్రింద ప్రార్థనలు జరిపిరి.

సానుభూతి.

ప్రజాసంఘము లనేకములు తమదుఃఖమును తెలియచి సానుభూతిని తెలియజేయుచు హాల్డింజ్ ప్రభుత్వకు సమాచారములు పంపుచున్నారు.

పూనా.

నెయింటు మేరీదేవాలయములో దైవప్రార్థనలు జరుగుచుండగా పూనా, కిర్కీలలో నుండిన పార్సీలు నాసనవంజి పేటిలు భవనమునం దొకసభచేసిరి. సర్దారు దస్తూర్ కైకాబాదుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. హాల్డింజ్ దొరసాని మరణమునకు దుఃఖించి రాజప్రతినిధిగారి యెడ సానుభూతిని గను పరచుచు తీర్మానింప బడినది ఈ తీర్మానము ఖండాలా వాలాగారివలన నుపహరింపబడి ప్రాధెనరు కాపాడియారివలన బలపరపబడినది. కైకోబాదు గారి తీర్మానమును రాజప్రతినిధి ప్రయితేటు కార్యదర్శికి పంపించుటకై తీర్మానించి అధికార మియ్యబడినది.

హాల్డింజ్ దొరసాని భావకారము ప్రార్థనలు జరుగుచున్నప్పుడు మేరీ దేవాలయము జనులతో నిండిపోయెను. కానన, కార్యనిగ్వాహక సభ్యులతోకూడ వెల్లింగుడను ప్రభుత్వ ప్రభువును దయచేసిరి. రికరెండు డాక్టరు పామరు గారు మతవిషయకోపన్యాస మిచ్చిరి.

సిమ్లా.

నేడిక్కడ జరిగిన ప్రార్థనకు చిన్న పెద్దవి వత్తులేక ఉద్యోగులందరు విచ్చేసియుండిరి. దేశమంతటను ప్రార్థనలు జరిగినట్లు సమాచారములవలన తెలియుచున్నది.

ఉదకమండలము.

హాల్డింజ్ దొరసాని భావకారము దైవప్రార్థనలు జరిగినవి. ఈప్రార్థన రికరెండు సి. డి. గిల్బుగారి వలన జరుపబడినది. సివిలు, మిలిటరీ ఉద్యోగులును, ప్రజలును అనేకులు విచ్చేసి యుండిరి.

బెంగళూరు.

నేటి సాయంత్రాలమున మేయోహాలునందు మహమ్మదీయులు గొప్ప సభకూడిరి. శ్రీ వై సరాయి గారితో తామను తామను నొందుచున్నట్లు తీర్మానింపబడినది.

మద్రాసు చర్చి ఆఫ్ స్కాట్లండు.

స్కాట్లండు చర్చి ప్రెసిడెన్సీ సీనియరు ఛాప్లెను గారిట్లని శ్రీ వై సరాయి గారికి తంతివంపిరి. మద్రాసు రాజధానియందలి స్కాట్లండు చర్చివారు తమకును రాష్ట్రమునకును ప్రేమానుగవిచారించుచున్నారు. ఈ గొప్పవిషయనందు తమతో దుఃఖమున మునిగియున్నారు. స్కాట్లండు విద్యాలయములు నేడు మూయబడినవి.

ఇతరస్థలములు.

నేటియదయమున సివిల్ గారిజ్ చర్చిలయందు జరుపబడిన మిమోరియలు సర్వీసునకు చాలమంది వచ్చియుండిరి. మస్సోరీలో కాన్ మెన్స్టువారిచే జరుపబడిన పూజకు అచ్చటి వారందరును వచ్చిరి. వాలంటీర్లు తమదుస్తుల వేసికొనియు, బోయస్కాటులనువచ్చియుండిరి.

గిల్బుగారు.

బెంగళూరు. జూలై 15:— నిన్న గిల్బుగారియొద్ద పాడకు, డేవిసు, బ్యాంకుగారు వర్తకసంఘము పక్షమున నీక్రింది విషయములను గూర్చి యర్జీనిచ్చిరి. ఏడెనిమిది సంవత్సరముల క్రిందవరకు చెన్నపురినుండి బెంగళూరున కిరువది నాలుగు గంటలలో, 400 మైళ్ళు నడుచు గుడ్డు ఎక్స్ప్రెసు రైళ్ళులేవు. ఇప్పుడు క్లీనాల్ గురుదినములు పట్టును. (2) మద్రాసు రైలును దక్షిణమహారాష్ట్రము వారును కలియింపకుమందు బొంబాయినుండి బెంగళూరునకు సామానువచ్చుటకు 10 రోజులు పట్టుచుండెను. ఇప్పుడు 15 మొదలు నెలసెములు పట్టును. చెన్నపురికిన్న బెంగళూరునకు టపాచచ్చుట కెక్కువ దినములు పట్టుచుండును. సికందరాబాదు మైలులో కూడ నిదియే లోపము. (3) బెంగళూరు కిటీనుండి కంట్ న్యెంటునకు మూడవలెనును నేయవలయును. (4) కంట్ న్యెంటు డ్రేమును పెద్దదిగా చేయవలెను. స్టాట్టూరము మిక్కిలి సన్నదిగా నున్నది. దీపములు సరిగా లేవు. ఆరోగ్య దళ సరిగా లేదు.

మోంగునాయి సంస్థానాధీశ్వరుల అంత్యక్రియలు.

రంగూరు జూలై 16:— మోంగునాయి సంస్థానాధీశ్వరాలు మహాదేవనాంగు సామగారి యొక్కయు నీమె భర్తస్వామ్యాయకుకి గారి యొక్కయు అంత్యక్రియలు మోంగునాయిలో నీమధ్య జరిగినవి. దీని వివరణాంశముల నిట్లు 11 వ తేదీని రంగూరు గెజెట్టుయొక్క తాంగునాయి విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు:— అంత్యక్రియలు రెండుదినములు జరిగినవి. మొదటిదినమున భార్య సమాధిచేయబడినది. రెండవదినమున భర్తను సమాధిచేసిరి. ఈ రెండుకూడ గొప్ప యెత్తుమీద జరిగినవి. చుట్టుపట్టణండ్ల సంస్థానాధిపతులును, మరికొందరును, విచ్చేసియుండిరి. దక్షిణమైన రాజ్యములలో రాజకీయోద్యోగియు, నూపరి బెండెంటును నగు జి. సి. స్ట్రెలింగు సి. వి. ఇ. గారును కింగునులే, గ్రాహంగార్లును కూడ దయచేసిరి. ఈ కర్మనెందరో పురోహితులు నడిసిరి. శవములను ప్రత్యేకముగ నిర్మించిన గోతులలో సమాధిచేసిరి.

సంస్థానాధిపత్యము.

కీర్తిశేఖు లయిన సంస్థానాధీశుని మేనల్లుడు హకనుక యావాసామగారు ప్రస్తుతము సంస్థానపు వ్యవహారములను చూచుచున్నారు. కాని వీరికింకను రాజ్యాభిషేకము చేయలేదు. వీరికి ఏబదియేండ్లు దాటినవి. రాజ్యకార్య నిర్వహణయందు సామర్థ్యమున్నది. లేనిది తేలువరకు కొంతకాలము చూచి వీరు సమర్థులని తోచినయెడల రాజ్యాభిషేకము చేయబడును.

ఆర్మ్యాండ్లపై అభియోగము.

రంగూరు జూలై 15:— దూషణకు గాను నష్టముక్రింద రూ 15000 లు పుచ్చుకొనుటకు ఆర్మ్యాండ్లపై అనువారు ఫిన్ని అను నాతనిపై దెచ్చిన అభియోగము సంబంధమున ఫిర్యాది తరపున ఫిఫ్త్ కోర్టునందొక యర్జీ దాఖలు చేయబడినది. ఆ అర్జీయందు న్యాయము తీసివేయబడునని కోర్టువారి యిష్టానుసారము ఖర్చుల నిప్పింతురనియు వేదబడినది. ఇందులకు కారణము లేనది (1) ఆండ్లా వర్సస్ ఆర్మ్యాండ్ల అను కేసునందు ఈ కేసుకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు ప్రీవి కాన్సిలు వారిచే పూర్తిగ విచారింపబడినది. (2) ఆ విచారణ యందు ఫిర్యాది ప్రవర్తన రుజువుచేయబడినదియు (3) దూష

బలవన స్థిర్యానికి సువిద్యమైన ద్రవ్యరూపాభివృద్ధిని పొంద నిష్ఠములేదనియు సమయముల తాగు గల హక్కును వదలుకొనె ననియు చెబుటచేసి.

“బిచ్చాగ్ని కీర్తి” మాసనష్టపుదానా.

రంగూను జూలయ 15:—ఈమాసనష్టపుదానామరి యొక హైకోర్టుకు పంపవలసినదని ఆర్డరుబారు పిటిషను పెట్టిరి. ఈవిషయమును విచారించుటకు ముందువారము వాయిదా వేయబడినదని న్యాయమూర్తి ఆర్డరుడుగారు నేడు తీర్పు విచ్చిరి.

బాంబుప్రేలివ వదంతి.

లాహోరు జూలయ 15:—ఇటీవల మాంటుగోమరిలో బాంబు ప్రేలివదని కలిగినవదంతి నిజముకాదని తెలియవచ్చి నది. అసలు సంగతులేవనగా, 9వ తేదీని గడియారములు బాగు చేయుమహమ్మదీయున కొకనికి ప్రమాదము కలిగినది. ఇతడు దుకాణములో బాణసంచుకట్టుచుండగా ప్రేలి దగ్గర యుండిన స్నేహితు లనేకులకు చెబ్బలు తగిలినవి. వీరిప్పుడు వైద్య శాలలోనున్నారు. ఈవ్యవహారమున కంతగా ప్రాముఖ్యమియ్య నక్కరలేదుకాని పోలీసువారితనిని మరియొకనిని పట్టుకొనిరి. ఆ బాగ్రత్తనుండి భూతచేసినందునకై వీరిమీద నేరము మోపుదురట.

రైలువేకట్టల మరమ్మత్తు.

సుక్కర జూలై 15:—ఇక్కడ గండ్లు పూడ్చబడి నవి. నేటి సాయంత్రము 7 గంటలనుండి మామూలుగ పని సాగుటకు ప్రారంభమయినది.

ఫి నాన్సు బిల్లు.

అలహాబాదు జూలై 15:—పయనీరు పత్రిక లండను విలేజుకు డిల్లు తంతినంపెను. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆర్థికపుచ్చము యొక్క 5 వ క్లాజు ముఖ్యముగా ఇండియాదేశమున కనడా మొదలగు దేశమునకును మొత్తముమీద ట్రిబియ్య వర్తకమున కును ఆర్థిక సంపదకును హానికేయనని లండను చేంబరు ఆఫ్ కామర్సు తెలియజేసెను. జూలై 8 తేదీని కామర్సు సభలో నియోగింపబడిన సభవారి 8వోర్డు వచ్చునంతవరకు ఆ క్లాజును దీసి వేయవలెనని కోరిరి. ఇంతలో రాయబారము సంగీకరింప వలసినదిగా ముఖ్యమంత్రిగారి సలహాయచ్చిరి.

కలకత్తా ఫ్లట్టుబాటు ఆటలు.

కలకత్తా జూలై 15:—ఇండియను ఫ్లట్టుబాటు సంఘ మునకును, తూర్పుబంగాళము స్టేటు రయలువే సంఘమువారికిని ఫ్లట్టుబాటు ఆటలు జరిగినవి. డోల్ హాసీ గ్రాండ్స్లో జరిగిన ఆటను మూడు వేలమంది దిలకించిరి. 91వ హైలాండ్లకును, మోహను జేగను వార్డుకు జరిగిన ఆటను జూచుటకై ఇరువది వేలమంది వచ్చియుండిరి.

పడలు కొట్టుకొనుట.

కలకత్తా జూలయ 15:—బరిస్సా, యూరియేలను అనుష్ఠిమర్లు హుగ్లీనదిలో మొన్న మంగళవారము డిక్కిలు కొట్టుకొనినవని ఇగ్గీమీసును పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. మంగళవారము ఉదయము రాజాపురము సమీపమున నీ ప్రమాదము సంభవించెను. ఈ ప్రమాదము సంభవించిన కారణ మింకను తెలియలేదు. కాని రెంటికిని చాల నష్టము కలిగినది. వెంటనే స్త్రీమర్లు రెండును కిడ్నరుపురము డాక్టరులలోనికి త్రవ్వ కొని వచ్చిరి. బరిస్సాను మరమ్మత్తు చేయుటకై తిన్నగ పొడి డాక్టరులలోనికి తీసికొని పోయిరి. సరకులు దిగుమతి చేయవలసి యందుటచే మరమ్మత్తు చేయుటకు ముందు యూరియేలను చేవుకు పోయినది. బరిస్సామీద అంతగా సరకులేదు. బావాడ్యపములోని సారవాయా చేవుకు వెళ్లు చున్నది. యూరియేలనుమీద యిట్లు గాక చాలసరకున్నది. కొందరు ప్రయాణికులతోకూడ ఆస్ట్రేలియా వెళ్లు చుండెను.

మోసమునకును, లంచమునకును. కేసు.

బంకిపురము జూలయ 15:—కూలీల కంట్లాక్టరు బాబు నారేశ్వరు సాహె, అనునతనిమీదను ఇతని ఏజంటు మీదను నలుగురు యూరోపీయను రైలువేగార్థులు నిరసను మోసము చేసినందునకును, లంచమిచ్చి, పుచ్చుకొని నందు నకును, తప్పుడులెక్కలు వ్రాసినందునకును తీసికొనివచ్చిన కేసు నేడు సిటి మేజిస్ట్రేటుగారు యెదుట ప్రారంభమయినది. కంట్లాక్టరు ఏజంటివరకు డివాపురము డిస్ట్రిక్టు ఇంజనీరు

ఆఫీసులో హెడ్డుగుమస్తా అకవుంటుంపనులు చేసెను. కంట్లాక్టరు రైలువేపులకు కూలీలను సప్లయచేయుచుండె ననియు, నితనికిని గార్డులకును వ్యవహారము చెడినదనియు, దొరతనము పక్షపున్యాయవాది చెప్పెను. ముద్దాయిలు నేరు వేరుగ విచారించబడుదురు. 24 వ తేదీకి కేసు వాయిదా వేయబడెను.

హత్యనేరములో ముద్దాయిల విడుదల.

బొంబయి జూలై 14:—శంకరరావుజీ దేశపాండే హత్యకేసు హరిగోవింద కల్కాద్రి, యల్లాకల్సె, గత్య కల్లూరు అనువారి విచారణ బల్లము పెనుమన్న జడ్జిగారు నిన్నపూర్తి చేసిరి. మొదటి ముద్దాయి తనగుమాస్తా యగు మృతుని చంపు వని తక్కిన యిద్దరూ ప్రోత్సాహము చేసినటుల కేసు తే బడెను. శంకరు నెత్తుకొని పోవువిషయమునకూడ అమృత దేశ పాండే యనువారికి సహాయము చేసెననియు చెప్పబడెను. ఒక నెల విచారణ జరిగెను. బిన్నింగను బార్నిర్రును పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరును దొరతనమువారిపక్షమునను, నార్దనుగారు ముద్దాయి పక్షమునను వాదించిరి. వారి యను జడ్జియను ముద్దాయిలు నిర్దోషులుగా భావించి విడుదల చేసిరి.

క్రెడిటు బ్యాంకు కేసు.

బొంబయి జూలయ 14:—సోమవారము నాడికేసు లో క్రెడిటుబ్యాంకుకు కార్యదర్శిగ నుండిన డోస్టు మహమ్మదు నూరు మహమ్మదు దమనాతడు విచారించబడి యిట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను.

నేను బాపురు జూసబు మేనల్లుడను. నేను 1912 లో ఎల్ థిక్స్టను కళాశాలను వదలివెట్టి క్రెడిటుబ్యాంకులో చేరుటకు దరఖాస్తు చేసితిని. తరువాత సంవత్సరమున్నరకు కార్యదర్శిగ నియమింపబడితిని. ముద్దాయి పక్షపు న్యాయ వాది బ్యాంకుయొక్క “బదలా” లెక్కలనుగురించి కొంతవడి వీరినిక్రాసుపరీక్షచేసి ఈ స్నేహదరుల యొక్కయు, నూరు మహమ్మదు కంపెనీ యొక్కయు అహమ్మదుయొక్కయు జమా ఖర్చులలో నొకటి కొకటి సంబంధ ముండెనా యనియు, “బదలా”పద్ధతు మొత్తముగా చేర్చబడుచుండెనా యనియు ప్రశ్నించి కనుపరచుటకు కోరిరి.

రయలుకట్ట తెగిపోవుట.

కరాచి జూలై 15:—నగరలచేత డెల్టా లిండిసీలకు మధ్య 118-11 నకు, 12 కును మధ్య ఇసుపవారి కొట్టివేయ బడినది. పండ్లు వస్తరా చెడిపోయే సాగుగి పుచ్చుకొనుట ప్రస్తుత మాగిపోయినది. ప్రయాణస్థులేకాక, టపాయును, సా మానులును 200 గజముల దూరము బ్రూలిబండ్లమీద గొని పోవలెను. నేటి సాయంత్రము 6 గంటలకు రావలసి యుండిన క్వెట్రానుండి వచ్చు టపాబండి ప్రయాణస్థుల దీసి కొని రాత్రి 11 గంటలకు వచ్చిచేరును.

కాలమానము.

సిమా జూలయ 16:—ఋతుపవనము వలన పశ్చిమో త్తరభాగమునందు తప్ప దేశమంతటను సువృష్ణయైన వర్షము కురిసినది. ఉష్ణము సామాన్యముగ పరిమాణ స్థితియందున్నది. లేదా కొన్నిచోట్ల తగ్గియున్నది. లోయరుబర్మా, అస్సాము, బంగాళము, బీహారు, బరిస్సా, సంయుక్త రాష్ట్రములు, మధ్య హిందూదేశము, తూర్పు మధ్యపరగణాలు, హైద్రాబాదు ద్వీపకల్పముయొక్క పడమటి భాగమందును, స్థానికముగ అప్ప రుబర్మా, బొంబయిదక్కను, చెన్నై పురి తీరముయొక్క ఉత్తర భాగమునకు సర్వత్ర వర్షించినది. పంజాబు, మైసూరు, చెన్నై పురికి అగ్నేయభాగమునకు కొన్ని జల్లులు పడినవి.

నూచన:—పంజాబులో కొండప్రాంతములకు నిగుర నుండిన బొల్లాలకు వర్షము వ్యాపించును.

వృత్తాంత లేఖలు

బంగోలు వార్తలు.

(ఒక విలేజుకుని యొద్దనుండి)

హైస్కూలు

బంగోలు జూలై 15:—మాపురములో నుండు హై స్కూలు జూలై 1 వ తేదీ తెరువబడెను. ఈసంవత్సరము ప్ర వేశపరీక్షలు సంతృప్తిగానున్నవి. ఈపాఠశాలలో సుమారు 20 సంవత్సరములనుండి యుపాధ్యాయులుగా నున్న డి. ఎస్. స్వామిదాసుగారు వెదాపురము హైస్కూలులో సుపాధ్య

యోలుగా నియమింపబడిరగాననిన్న పని చాలించుకొనిరి. ఈ పురుషుల చాలికాపాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీ యంత పాంచాలపాపు వేంకట సుబ్బారావు పంతులుగారు ప్రధాన గణిత పండితులు నియమింపబడిరి. శ్రీతాత్రయము గూర్చి కొన్ని గ్రంథముల వ్రాసి ప్రకటించిరి. శ్రీవేంకటసుబ్బ రావుగారు తమపాఠశాలకు వచ్చిరి. విద్యార్థిబులును, ఉపా ధ్యాయులును సంతసించుచున్నారు. శ్రీహార్షిణి ప్రభృతిగారి మరణమునకు సానుభూతి నూచకముగ వీడినము పాఠశాల మూయబడినది.

సమాజములు.

అంధభ్రామభివృద్ధికోశకు అనేక సమాజములు బయలు దేరినవి. ఏ. బి. ఎమ్. హైస్కూలు సంస్కృతాంధ్ర ప్రధాన పండితులగు, ముక్తినాథలపాటి గోపాలకృష్ణశాస్త్రిగారి యాజమాన్యముక్రింద బంగోలుసాహిత్య సమాజమువారి సమా వేశము జయప్రదముగ జరిగినది. శ్రీకర్ణ చరిత్రమును గురించి పలువురు రుప్రసంగించిరి. గోపాలకృష్ణశాస్త్రిగారు శ్రీకర్ణ చరిత్ర మును చాగుగా నుపన్యసించిరి.

హార్షిణిప్రభృతి

ఈపురమునకుగలవు గొన్ని సమాజ సమావేశములు హార్షిణిప్రభృతిగారి మరణమునకు చింతిలుచు నలిపివేయబడినవి. పి. బి. ఆర్. హిందూపాఠశాలను అమెరికన్ హైస్కూలును ఒకకోజు మూసివేసిరి.

గంజాం మండల వార్తలు.

(ఒక విలేజుకుని యొద్దనుండి)

బరహంపురము జూలై 12:—ప్రస్తుతము బరంపురములో బూర్జుమునకింటి నొక స్వల్పకోర్టు మఠోక మున్నుబొద్దును అదనముగా నున్నది. ఇందు సబుకోర్టు మరికొన్ని సంవత్సర ములుదాకా అచ్చట నుండవలసి వచ్చునట. ఎడివనల్ మున్నుబొ కోర్టు అక్కడనుండి తీసివేసి యాజ్జిలాలో వేటోకవోట స్థిరముగా నుండుటకై దొరతనమువారు యోచించుచున్నారు. కొందఱు రసూలుకొండలో డెట్టరలనినదనియు, కొందఱు పన్నాకిమిడిలో డెట్టరలనినదనియు, మఱి కొందఱు తెక్కిలిలో నుంచవలసినదనియు సలహా లిచ్చుచున్నారు. ఇందు రసూలుకొండ విశేషముగా మన్యములో నుండుటలనను రైలుమార్గములేకుండుటలను దానికి సన్నిహితముగానే పాత్రిక మైక్లడూరమున ఆస్కామున్నుబొ కోర్టులనలనను అక్కడ నుంచుట నియతికాదు. ఇంకర బన్నాకిమిడియన్నుబొ జరిగాం దారుపలుకుబడిగల స్థలమగుటచేసి యచ్చట నుంచుట యుక్తముకాదు. సోంపేటకు శ్రీకాకోళమునకు సరిగా నడుమ నుండి నాల్గములల రాకపోకలకు సుసృవుగానున్న తెక్కిలి రఘునాథపురములోనే నెలకొల్పుట సమంజసము. మా జిల్లా లోగల పట్నము లన్నింటిలో నియ్యది ఆనోగ్యమున కెన్నక గల స్థలము. చుట్టుపక్కల మంచినీటివసలి గలదు. ఇదికాక యిప్పుడు సోంపేటలోనున్న మున్నుబొకోర్టు మొదటిలో నీయూరిడే. ఇదివఱకున్న చిన్నకత్తెకు బోరుదొంగారు ఈ యూరి ప్రాశస్త్యము కనిపెట్టి శ్రీకాకోళమునకును తమ ఆఫీసుకూడ నిట నిల్పవలసి వచ్చును మున్నుబొకోర్టుచుట కట్టి యాక్షేపణలుండవని నే దృఢముగా నమ్ముచున్నాను.

వైద్యసహాయము.

దక్షిణ గంజాములో నెక్కడ వైద్యుడు ఒకచోట ఆసు పుత్రి కట్టించుటకుగాను ఒక దొంగగారు పదివేల గుప్పములు విరాళ మొసంగిరి. పన్నాకిమిడిలో నుంచినట్లులైన పన్నాకి మిడి రాజావారుకూడ నైదువేలు ఇచ్చుటకు ఖరారుచేసి యున్నారట. పన్నాకిమిడి చుట్టుప్రక్కల నున్న శేక్కలి మున్నుబొ నూళ్లకంటె ననారోగ్యస్థల మగుటచేసి యచ్చట ఆసుపుత్రి కట్టించుటయే న్యాయము.

చాతనివైద్యవశక.

ఈ నెల 5 తేదీని గంజాంజిల్లా వాదినవైద్యులు కొం దలు శ్రీకాకుళములో సమావేశమై కొన్ని శిష్యాములు గావించి యున్నారు. ఇందు శ్రీమాన్ కొమాంబుర రామాను బానాయ్యుల గా గ్రామనాథవర్మయు హాజరైనారు. వారిప ముగా దొరతనమువారు హిందూమహాసంగమములో ఆనాగర కులుగా కొన్ని జాతుల వారిని విభజించి, వీరికి మాత్రము నగముడితముమీదర జదువు చెప్పించుటకు నిర్ణయించి గా రనియు, అట్టిజాతులలో సాధామలనుగూడ చుట్టు కొనవలసిన దనియు, దానరులు మున్నుబొసాహితోపాటు గాము కూడ చార్విద్యుచేరే వీడింపర బడుమంటి వలనను, నానాటికి స్కూలు వితములు హెచ్చించుట వలనను, తమ వారికి చదువుకొన చాల నిబ్బందిగా నున్నదనియు, ఈ వైద్యులను రెల్ల దొరతనమువారికి వీడించుటకు గాను సాక్ష్యమైసంభ త్యంలో మహాజర్లు పంతులకును తిర్యగములు నేయుడినట.

బంధు వార్తలు.

(స్వగత విశేషముల యొద్దనుండి)

మచిలీపట్టణము జూలై 11:—మాయూరిలో ఎండలు చాల తగ్గిపోయివి కాని యింకను వ్యవసాయమున ముఖ్యము ముగువాలు మాత్రము కురియుటలేదు. మంచువాన యెప్పుడు కురియునా యని యిచ్చటి రయితలందరు కనిపెట్టుకొని యున్నారు. నిష్పనకుగాలి తోడయినట్లుగా చుట్టుప్రక్కల కొన్ని గ్రామములలో కలరాకూడ ప్రవేశించినది. ఈయారి లోను కలరాయున్నది గాని ప్రబలము కాలేదు.

విద్యా విషయములు.

కేవల కాలేజి యిరువది రోజుల వెనుకతెరువడి నది. ఇప్పటికి దాదాపు నూర్గురు పిల్లలు చదువుచున్నారు. ఈ కాలేజి మున్ముందువృద్ధికి రాగదలని చెప్పట కనేకముచన ములు కలవు. కాలేజి ప్రెసిడెంటుగారైన కోపల్లి హనుమంత రావుగారి కాలేజి తరఫున నిపుడు చెన్నపట్టణములో జరుగు చున్న ఇండస్ట్రియల్ కాన్ఫరెన్సుకు ప్రతినిధిగా వెళ్లి యున్నారు. ఇంక రెండు మూడు రోజులలో వారు తిరిగి రాగలరు. ఉన్నత విద్యకొరకై యడింపూరు వెళ్లిన కోన శీతారామరావుగారు వారము పదిరోజులలో నీచటికి రాగల రని తెలియుచున్నది.

ఇచటి నోబుల్ కాలేజి పదిరోజులక్రింద తెరువబడినది. ఈసంవత్సరపు ఇంటర్మీడియటు రెండ్రులు చాగుండలేదను హేతువుచేతనే ఈ మరయే హేతువుచేతనో గాని జూనియర్ ఇంటర్మీడియటును సుమ పిల్లలు చాగుటలేదు. కాలేజి ప్రెసిడెంటుగారైన వెన్నుగారు నిమగ్నదేశమున కేగ ఎన్నిసం గా రా పడవియం దున్నారు.

క్లబ్బు క్లబ్బు.

క్లబ్బులో పూర్వము చాలమంది మెంబర్లుండు వాడుక లేదు. ఏకాగ్రణములచేతనో గాని యిటీవల క్లబ్బులో మెంబర్లు గుట మిక్కిలి మర్యాదగా నుండుట నెంచుకొని యనే ములు క్లబ్బు మెంబర్లుగుచున్నారు. క్లబ్బులో నిపుడు దాదాపు నూటయిరువదిమంది మెంబర్లు కలరు.

తునివార్తలు.

సనీనాంధ్రము.

తుని, జూలై 14:—పాతశాలలయందును, కళాశాలల యందును, సనీనాంధ్రభాష నుపయోగించువానిని నిషేధించుట కొకసం శ్రీ శ్రీ తునిరాజావారి యున్నతపాతశాలా భవనంబున నెట్లం రామమూర్తి నాయుడు బి. ఏ. కాకినాడ హెచ్ కాన్వెన్షన్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరువారి యాధిపత్యముక్రింద నిన్నటి దినము జరిగినది. అందు మా జమీందారీవారి ప్రతినిధులగు శ్రీరాజా చింతలపాటి నారాయణారాయణ రాజు బహద్దరు వారును, మామూలలో నాగరతులును, కాకినాడ పాతశాల మొదలగు తావులనుండి వచ్చిన నెద్రమనుష్యులు కొందరును, సమావేశమయిరి. వీరికా పుర వాస్తవ్యులగు పురాణ పండా మల్లయ్య శాస్త్రిగారు మృదుమధురై లిని ప్రసాహ్యదయరంజకముగ, విలక్షణయ్య, విక్టోరియన్ కార్యము, విప్లవావధి, విక్రమోదయముగ సనీనాంధ్రభాష, ఇందా వ్యాకరణాది కట్టు బాటులను లోనగుచు లలిత పద భూయిష్కముల వీనుల విందగు మన యాంధ్రవాగ్మయమును రూపుమాప యల్పించుచున్నదని యుపన్యసించిరి. ఇతర ప్రాసంగికముల కూడ నా విషయములనే చెలిపిరి. ఉపన్యాసాంతరమున శ్రీ కొత్తాం వరయ్యరా ఎల్లెట్ల దివాను జిల్లాజే నేంకట కృష్ణారావు పంతులు బి. ఏ. గారు దిగువ వివరించిన రెండు తీర్మానములను తెలు పగా వానిని గుడిచిపూట్టి తహసీలుదారు కొమ్మరెడ్డి లక్ష్మీ నాసింహంనాయుడు గా రామోదించినందున సభవారంద రును నేకశ్రవణమున సంకరించిరి.

సనీనాంధ్రమునది వ్యాకరణము మొదలగు యేవిధ మయిన కట్టుబాటులకును లోబడని గ్రామ్యభాషయని తేలి నందున దానిని పాతశాలలలోను కలరాశాలలలోను నెంతమాత్ర ముపయోగించ గూడదనియు, నెట్లుపయోగించిన తమ మాతృ భాషకు సాంకేయముకలిగి నియ్యాలమగుననియు, పాతశాల లలోను కళాశాలలలోను విద్యార్థులచే నాంధ్రవాగ్మయముల సులభతాంధ్రభాషనే వ్రాయించుచుండే వలెగాని విలక్షణ మగు సనీనాంధ్రభాషనే వ్రాయించు టవలెకును, స్కూలుల ఫయలు పరీక్ష మొదలు బి. ఏ పరీక్షవరకు ఆంధ్రభాష

యిప్పటివలె వైచిత్ర్యపాతముగ గాక పూర్వపురీతిని విధాయక పాతముగ నేర్పరచుటకును, “విద్యాశాఖాధికారులను తునిపుర పాసు లెల్ల వేడుకొనుటకును, ఈ తీర్మానమును విద్యాశాఖాధికారు లగు కలెక్టరువారికిని, మద్రాసు యూనివర్సిటీరీజిస్ట్రారుగారికిని, తమయు తైరముతో సంపించుటకును సభాధ్యక్షుల కధికారమిచ్చుట కును,” నిర్ణయించి సభాధ్యక్షులకు వందనసమర్పణతో సభముగిరినది.

గుంటూరువార్తలు.

స్వగత విశేషముల యొద్దనుండి.

గుంటూరు జూలై 14:—మాడిల్లా జడ్జిగారయిన జె. డెర్బాండెజుగారి సతీతిలకము కొద్ది దినముల క్రిందట పని పోవుటచే జడ్జిగారు వారము దినములు సెలవుదీసికొని వెళ్లిరి.

వైశ్యసాంఘిక సమావేశము.

ఈ సంఘమువేరన మాపురమందు సుమారు 12 మంది వైశ్యయోవన ప్రముఖులు కలిసి ప్రతిమాసమందును నోక్స్ క్లబ్బు గృహమునందు విందు సలుపుచు స్వసంఘాధి వృద్ధికర మగు విషయములను జర్పించుకట్టు యేర్పాటు చేసికొనిరి. ప్రథమ సమావేశము కొద్ది దినముల క్రిందట శ్రీ చీమకుర్తి బస వయ్యగారి గృహమందు జరిగినది. ఈ స ఘమువారు భోజనమే ప్రధాన విషయముగా భావించక సంఘమందలి లోపములను సవరించి సంఘమును నశ్వన్నతస్థితికి దెచ్చుటకై యత్నింపు రని నమ్ముచున్నారు.

ఒక యెడబాటు.

టవున్ హైస్కూలులో చిరకాలమునుండి యుపాధ్యాయులుగానుండిన శ్రీ దేవరకొండ జగన్నాధరావు బి.ఏ. గారు అధిక వేతనముమీద బెజవాడ స్కూలుకు వెళ్లె యు న్నటు తెలియుచున్నది. వీరు ఉపాధ్యాయ వృత్తియందు సమర్థులును, స్నేహపాత్రులును, సుగుణవీరులును అగుటచే వీరి యెడబాటు పలువురు విచారకరముగ నున్నది. వీరికా బాలి కాపాతశాలను ఆగ్రహారములో నెలకొలిపి దానిని మిగుల సున్నతతో నిర్వహించి యభివృద్ధికి దెచ్చి కడుక్రి వడసిరి. పాతశాల యభివృద్ధిలో నున్నదని గ్రహించి గవర్న మెంటు వారు దీనికొని యున్నతస్థితిలో నుంచుచున్నారు. దీనికంత యు జగన్నాధరావు గారి కృషియే హేతువని నోక్స్ చెప్ప వచ్చును. దీనినిబట్టి వీరు శ్రీ విద్యాభిమానులని మనము గ్రహింప వచ్చును. మరియు వీరు ఇక్కడి యుపాధ్యాయ సంఘమునకు కార్యదర్శకులుగ నుండి మిగుల శ్రమదీసి కొనుచుండిరి. టవున్ స్కూలు కమిటీవారు వీరికి తగు ప్రోత్సాహమునిచ్చి యిక్కడనే నిలుపుకొనుట సమంజసమని విన్నవించు చున్నారు.

వీడకోలుబిందు.

ఇక్కడి రాతిబద్దర్న కొంపేనీలో నేజంటు గామన్న ఎస్. సి. పోలెకడి దొరగారు స్వదేశమునకు జను తిరుణమున వారి గౌరవాధిపై వారికిచ్చే యుగ్మగృహలంఠలు కలిపి తోలేటి ఆప్పారావు పంతులుగారి వనమందు నొకవిందు 11 తేదిన గావించిరి. దానికి పురమందలి కొండలు ముఖ్య లాహ్వనింపండిరి.

జూటుమిల్లుసమ్మె.

ఇచ్చటి జూటుమిల్లులోని ఒక నవుకరు మిల్లువారిచే కొట్టుబడుటచేతనో మరేకారణము చేతనో గాని అక్కడ పని జేయువారందఱు రెండుమూడు దినములు సమ్మెకట్టి పనికి రాలేదట. ఇప్పుడు తిరిగి పని మామూలుగా జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

గానము.

కొద్దిదినములక్రిందట నిర్ణయ వాగ్కాంతలు మాపుర మే తెంచి ఘనకంపేనీలో కొండటి యభిమానుల ప్రోత్సాహ మున నొక సభ గావించిరి. వారకాంతలు పాడినప్పుడు వా గుండలేదని యే పురుషుడు సాహసించి చెప్పెనుడు? ఈ భోగకాంతలే నోలేటి ఆప్పారావుగారి గృహమునందును గానసభచేసిరి. వేషాగారమును బ్రోత్సాహము జేయుచున్న మనవారలు మిగుల భాసునియల.

జూ బి. లు.

I

ఆంధ్రమహాజన సభాస్థాపి గోపసంఘము.

ఆయా, ఈనెల 18 వ తేది శనివారము బెజవాడలో గవర్నరు పేట రామమోహనహంతులలో, ఉపసంఘమువారిసభ జరుగును. ఆపుడు (1) ఈ సంవత్సరము నడపవలసిన కార్యక్రమము. (2) ద్వితీయాంధ్రమహాజనసభ రిపోర్టు తీర్మానములగుర్చి విజ్ఞాప

నలు. (3) ఆంధ్రసేవక నిబంధనలు. (4) ఆంధ్రనిధికి వేయబడిన చందాలు. (5) ద్వితీయాంధ్రమహాసభాప్రతినిధులవలన వసూలు చేయబడిన మొత్తము (6) ముఖ్యమగు నితరవిషయములు, చర్చింపబడును.

గుంటూరు కొంక వెంకటప్పయ్య.

II

ఆదిపూడి గోపాలశర్మగారి కొకజాబు.

ఆయా, తమ ప్రభువుప్రతికారత్నముగ శ్రీమతి చంద్రమతిదేవి

గారిని, ప్రభుభార్యను విడనాడిన కంచిభట్ల లక్ష్మీనారాయణరావు గారికిచ్చి వివాహము జేసితిరనువార్త శ్రవణానంద ముగా నన్నది. “తల్లిచెవి గోనెవారికి పిన్నతల్లిచెవిని గోయ నసాధ్యమా” అను నట్లు, ఈమహాసభావుడు ప్రభుభార్యను దుఃఖమున ముంచినట్లే, తమ చంద్రమతిదేవిని నయితము, చంద్రమతికిబలె విచారమున ముంచునాయని విచారపడవలసి వచ్చి నది. ఆయ్యా! తాము సంఘసంస్కర్త లనిపించుకొని, ఆస్య మతావలంబకులై, యిట్టి వివాహమును దేనికి ప్రోత్సాహపర చితిరో తెలియకున్నది. అల్లెమామలవై నలిగి, ద్వితీయ వివా హమును జేసికొనినరావుగారు తాను సంఘసంస్కర్త యని పించుకొనుట కొకదారిగలదు. ఏమనగా, తానువిడనాడిన వని తమ వేటొకసంస్కర్త వివాహమాడుట కనువుగాజేసినారు. సంఘసంస్కర్త లనిపించుకొనుట కిది మంచిమార్గము. ఈవివా హము కడువిచారకరము, సాహసము, అనాధ యాకము.

ఒక సంస్కరణాభిలాషి.

III

రంగూన్ ఆంధ్రులు.

ఆయా, బర్మాలో పెక్కుజాతులవారు గలరు. వీరిలో ఆం

ధ్రులసంఖ్య అధికముగా నున్నది. వీరు లేనిపోటులేదు. వెయ్యి మందిలో నొకరిద్దరు మర్యాదగా జీవనము చేయుచున్నారు. తక్కినవారు కూలిసాలిచేసి జీవనముచేయువారు. కొందరిలో (త్రాగుడు, పరశ్రీ) సహవాసము వృద్ధియగుచున్నది. ఆంధ్రులు, తెలుగువారు, ఈ మొదలగు జాతినామములు గోల్పోయి అన్య జాతీయులవలన (కోరంగీలు) యననూతన జీరుడు సంచాదించి నారు. కోరంగీలన్న నితరజాతీయుల కి నూనూత, ఇట్టి సమయ మున నాంధ్రులలోని విద్యావంతులు ధనవంతులు మొదలగు మహనీయులు ఆంధ్రులకు గౌరవము సంచాదించు మద్దేశముతో డను, నిచ్చటియాంధ్రుల విద్యాభివృద్ధి కొఱకును, కోరంగీలు అను నాముము తొలగించుటకును రెండవత్సరముల క్రిందట “ఆంధ్ర మహాజనసంఘము” ను నొక సంఘము స్థాపించి కొన్ని మాసములు వరకు సాంఘిక తేజభావముతో పాటుపడిరి. పిమ్మట నేకారణము చేతనో సంఘము రెండుగా చీలి ఒకటి లూయికిడిగిని, ఇంకొకటి మొ గల్ పేడిగిని పోయినవి. ఈ ఆంధ్ర మహాజనసభ వారికి చందాదారులు భాషాభిమానులు అనేకవిధముల తోవ్వడిరి. ప్రస్తుతము చందాదారులకు నుత్సాహము నన్న నీలట్లు తోచు చున్నది. భాషాభిమానులు కూడ క్రమముగా వెనుకదీయు చున్నట్లు ఆనూనము కల్గుచున్నది. సోదరులారా! ఇది వరకె మనము ఇతర జాతీయులకంటె పెక్కువిధముల వెనుకబడి యున్నాము. మనము ముంగ విద్యాభివృద్ధికై పాటుపడ వలయును. లేనిచో మనమింకను పీనస్థితికి వచ్చి యగౌరవము పాలగుదుము. ఏదో మూలముగా ధనము సంపాదించ వచ్చును. దానిని ఖర్చుపెట్టవచ్చును. కాని జేకోప యుక్తిమగు పనులకు వెచ్చించుట, మర్యాదగా సంపాదించుట కడు దుస్తరము. ఇందుకు నిదర్శనముగా ఈరంగూన్ పట్టణములోనే ఆంధ్రుల రెండో కలరు. వీరిలో కొందరు చాల ధనవంతులును గలరు. వీరి ద్రవ్యము సర్వవియోగము చేసినట్లు వార్తాప్రకటనలో నెన్న డైన గంటిమా! ఆంధ్రనాయకులు మనమంచిచెడుగులు కను గొని విచారించినారా? ఇదివరకు బాపట్లలోను బెజవాడ లోను రెండుసారులు ఆంధ్రమహాజనసభ సమావేశమైనది. బర్మానుంచి ఒక ఆంధ్రుడైన ప్రతినిధిగా వెళ్లినాడా? లేదు లేదు. రంగూన్ ఆంధ్రులారా! మీరీ ద్రవ్యము సర్వవియోగ ము చేయును. విద్యవంతులతో సహవాసముచేయుడు. మన దుస్థితి పాలకులకు వశపడవలె యభివృద్ధికి వచ్చుమామూల యోజింపుడు.

బర్మాలోని బిరయాంధ్రుడు.

TELEGRAMS.

Railway Breaches.

KARACHI, July 15.—The line between Bellpat and Lindsay is breached at mile 118-11 and 12 owing to flood. Booking of fresh fruit and perishables is temporarily stopped, but passengers, mails and luggage will be transhipped for a distance of about 200 yards on trollies. The 2 Down Quetta mail due in Karachi this evening at 6-0 will arrive with passengers transhipped at the breaches at about 11-0 P. M. to-night.

LAHORE, July 15.—The breach between Pakpattan and Lohran is still under repair. At present transhipment is not possible, as water is still too deep, though it is subsiding daily. It is expected that it will be possible to tranship passengers within three days. Through communication will not be restored until about the end of the month.

Normal Working Resumed.

SUKKUR, July 15.—Breach repaired and normal working was resumed from 19 hours to-day.

Bombay Port Trust.

Most Splendid Economy.

BOMBAY, July 16.—The Trustees of the Port of Bombay in meeting considered the Chief Accountant's statement of receipts and expenditure for the year ended 31st March, 1914. Actual receipts excluding special receipts exceeded estimates by Rs. 10,06,000 and amounted to Rs. 98,80,000. This figure is the highest on record and exceeds the previous highest by about Rs. 10 lakhs. Surplus receipts after meeting all the expenditure amount to Rs. 16,40,465 available for transfer to the revenue reserve fund which the Trustees have specially built up to meet impending requirements on account of large capital works. The Alexandra and Hughes Docks construction and Mazagaon Sewri reclamation schemes, including the Port Trust Railway. With this addition the balance to the credit of this fund will amount to about Rs. 105 lakhs.

The Finance Bill.

London Chamber of Commerce's Objections.

ALLAHABAD, July 15.—The "Pioneer's" London correspondent cables:—The London Chamber of Commerce has sent a letter to the Premier setting forth its objections to clause five of the Finance Bill affecting India and the Dominions in particular, and British trade and finance in general. It urges that, pending the report of the Committee the appointment of which was announced in the Commons on the 8th July, this clause should be withdrawn from the Bill. Meanwhile it is suggested that the Premier should receive a deputation.

Collision on Hughli.

Between 'Orissa' and 'Euryalus'.

Considerable Damage Done.

CALCUTTA, July 15.—The "Englishman" publishes a report of a collision which occurred on the river Hughli on Tuesday between two British Indian vessels, the "Orissa" and the "Euryalus." The accident occurred near Rajapur in the morning. The cause of the collision has not transpired, but considerable damage was done to both vessels, and they immediately put back to Kidderpore docks. The "Orissa" went straight into dry dock to have her damage repaired, whilst the "Euryalus" went into the wet dock for the purpose of partly discharging her cargo before undergoing repairs. The "Orissa" was not carrying much cargo and was bound for Sourabaya, in Java. The "Euryalus," on the other hand, had a large cargo and a few passengers and was bound for Australia.

Credit Bank Cases.

Case Against Jaffar Joosab.

BOMBAY, July 14.—In the case against Jaffar Joosab, late Manager, Credit Bank, the principal witness examined on Monday was Dost Mahomed Nur Mahomed, lately Secretary, Credit Bank. He was a nephew of Jaffar Joosab. In 1911 he left Elphinstone College to join the Credit Bank as a candidate and after a year and a half was appointed Secretary. He was cross-examined at some length on "badla" accounts in the Bank by the Counsel for the defence was wanted to show that account of Hassan Brothers, Nur Mahomed & Co. and Amhed were connected and that transfer entries had been made indiscriminately.

Sporting News.

1. F. A. Shield Competition.

King's Own Vs. E. B. S. R.

CALCUTTA, July 15.—Under ideal weather conditions but on wretched and treacherous grounds were played the two matches of the I. F. A. Shield Competition King's Own Vs. E. B. S. R. Match on the Dalhousie grounds was witnessed by about three-thousand spectators and proved a very interesting affair. The soldiers won by a solitary goal, scored about fifteen minutes from start.

91st Highlanders Vs. Mohun Bagan.

The 91st Highlanders Vs. Mohun Bagan match attracted about 20000 of spectators. Although the soldier had the best of the deal throughout the first half proved barren. Payne and Hunter put the soldiers a head, each scoring a goal.

All-India Weather.

SIMLA, July 14.—Depression near Jhansi yesterday had given moderately heavy rain in south east-Rajputana and has disappeared. Bay monsoon is very active but is not penetrating freely up Gangetic plains.

Rainfall has been nearly general in Burma, Assam, Bengal, Bihar, east Rajputana, Gujrat, west of Central Provinces, west coast of Peninsula and local in United Provinces, Central India, east of Central Provinces, north Hyderabad, Mysore and Madras Deccan. A few falls have also occurred in Punjab, Kashmir, North-West Frontier Province, Bombay Deccan and southeast Madras. Chief amounts are:—Tavoy five inches, Moulmein twelve, Rangoon and Bassein one and half, Toungoo, Kyaukpau and Akyab two, Gauhati, one and half, Cherrapunji three, Cox's Bazar and Chittagong seven, Narayanganj three, Barisal four, Burdwan and Berhamour one, Mymensingh and Darjeeling one, and half, Dinajpur two, Purnea one, Naya Dumka three, Jhansi one, Meerut three-quarters, Chakrata and Montgomery and Jaipur two, Ajmer one, Kotah and Mount Abu one and half, Rajkot and Marmagao one, Karwar three, Bangalore one and Mangalore three.

Forecast:—Decrease of rainfall in Rajputana and increase in Central-India east, northwest of Central Provinces and east of United Provinces.

SIMLA, July 16.—The monsoon gave abundant rain yesterday over the whole country except north-west India, both currents being particularly active. Temperature remains normal or in defect. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Bengal, Behar and Orissa, United Provinces Central India east, Central Provinces, Hyderabad, and west coast of the Peninsula and local in Upper Burma, Bombay Deccan, north Madras coast. A few falls also occurred in east Punjab, Mysore, south east Madras. Chief amounts are Tavoy 4 inches, Moulmein 1½, Bassein 2, Diamond Island 3, Toungoo 1, Kyaukpau 1½, Akyab 2, Bhano 2, Mytkyina and Sibsagar 1½, Cox, Bazar, Chittagong and Jessore 1, Narayanganj 3, Darjeeling 2, False Point 1, Sambalpur 1½, Naya Dumka 2, Benares 1, Allahabad and Lucknow 2, Cawnpore 1½, Jhansi and Agra 3, Mainpuri 2, Meerut, Dehra Dun and a Chakrata 1½, Roorkee 1, Mussooree and Simla 2, Nowgong 5, Hosangbad, Jubbulpore Seoni, and Pendra 2, Sangor 1, Rajpur and Chanda 1½, Pachmarhi 3, Karwar 2, Sholapur 1½, Aurangabad and Mercara 1 and Mangalore 1½.

Forecast:—Extension of rainfall into submontane districts of Punjab.

REUTER'S TELEGRAMS.

Indians in South Africa. Mr. Gandhi Leaves for England.

Speech at a Farewell Entertainment.

LONDON, July 15.—JOHANNESBURG.—Mr. Gandhi will shortly leave for England. He has been widely entertained in recognition of his efforts culminating in a settlement of the Indian question. Speaking at a farewell banquet given in his honour at which 400 guests attended including representative Europeans, Mr. Gandhi said that the recent settlement was honourable to both sides, but was not final inasmuch as it did not give to Indians every thing to which they were entitled. Referring to the various disabilities which still existed, he said, he did not fear the future with good will and mutual co-operation and assistance of friendly Europeans.

Irish Home Rule.

Outlook More Hopeful.

LONDON, July 15.—Sir Edward Carson's sudden recall from Belfast and the fact that Mr. Birrell is visiting Dublin are regarded as significant and the Irish outlook is supposed to be more hopeful to-day.

Carson's Conference.

LONDON, July 15.—Sir Edward Carson to-night conferred with the Unionist leaders.

The Daily Chronicle, No Hope by Consent.

The "Daily Chronicle" says that hopes of Irish settlement by consent are fading. Sir Edward Carson, says the journal, has returned more determined than ever on the 'clean cut'. While the Government is firmly wedded to the idea of exclusion by county option, there have been rumours that a minority of the Members of the Cabinet is willing to 'accept the 'clean cut'. Hence a deputation of the Liberals has asked the Chief Whip to convey to Mr. Asquith its strong objection to further concessions.

The Amending Bill.

Fixed for Monday.

LONDON, July 15.—In the House of Commons, Mr. Asquith announced that the Government was anxious that the Home Rule Amending Bill should be considered at the earliest practicable moment. He would provisionally fix Monday. Mr. Bonar Law emphasised that it would be a real misfortune if there was any delay.

Mexican Question.

Huerta's Family Left for Veracruz.

MEXICO CITY.—General Huerta's family, relatives and friends have left for Veracruz, escorted by military trains. It is believed that Huerta will leave to-morrow.

Huerta's Cabinet Resigns.

MEXICO CITY.—It is officially announced that General Huerta will resign to-day and that he will be succeeded by Senor Carbajal. All Members of the Cabinet have resigned.

Albanian Situation.

Fall of Valona Inevitable

Durazzo's Fate Dubious.

DURAZZO.—Efforts are being made to defend Valona but its fall is regarded as inevitable. The fate of Durazzo is also dubious.

Participation of Greek Soldiers. Emphatic Denial.

The Greek Government emphatically denies the participation of the Greek regular troops in the fighting between the Albanian forces and the Epirotes.

A National Funeral to Colonel Thomson.

LONDON, July 15.—AMSTERDAM.—A national funeral was accorded to Colonel Thomson. (See June 15.) The body was brought from Albania in a battleship. Speaking on behalf of the Government the Minister for War made an eloquent oration paying a tribute to the services rendered by the late officer. Wreaths were sent by Queen Wilhelmina and Prince Henry.

Lost India Council Bill. Question of Salaries Raised.

Lord Lamington.

LONDON, July 15.—In the House of Lords to-day Baron Lamington asked the Marquis of Crewe to secure to the Members of the Council of India £600 per annum allowance proposed in the recent Bill.

Lord Crew's Reply.

Lord Crew replied that he would like to see the emoluments of Indian Members increased but he was advised that as the sums were fixed by statute they could only be altered by statute. Moreover it was impossible to deal piecemeal with matters embodied in the rejected Bill.

Step Mother Affection.

Lord Curzon.

LONDON, July 15.—Earl Curzon said he would be glad to see the salaries restored to their former level but as regards the salaries of Indian Members, Indian public opinion should be considered carefully. It was by no means certain that Indian appointees would welcome discrimination.

Subject Dropped.

The subject was then dropped.

Suffragettes.

Mr. M. Kinnen Wood Attacked.

Two Suffragettes to-day attacked Mr. M. Kinnen Wood with dog whips as he was leaving his residence. They were arrested.

Plural Voting Bill.

Rejected Second Time by the Lords.

LONDON, July 10.—The House of Lords has rejected the Plural Voting Bill a second time under the Parliament Act by 119 Votes to 47.

The Dutch Farmers' Tour.

Far Reaching Results Expected.

LONDON, July 15.—A party of Dutch farmers who have been touring in Great Britain (see June 28th) have left for Holland. The British tour was phenomenally successful. The President of the Party remarked that it would have far reaching results agriculturally, politically and socially.

France.

Challenges to Duel.

An Ultimatum.

In connection with the two challenges to duels made by M. Paul and Guy De Cassagne against two German correspondents in Paris for the attitude adopted in the Hansi affair. (See 13-7) One of the two challenged received an ultimatum to name his seconds within 48 hours. The other was amicably settled.

Chinese in Batavia.

Appeal to Peking.

LONDON, July 15.—BATAVIA.—Chinese Colony has appealed to Peking telegraphically asking that effectual measures be taken to prevent the shooting of gamblers and the invasion of the colony by Dutch police.

Espionage in Germany.

De. Basarow's Connection Accepted.

LONDON, July 15.—The connection of the Russian Military Attache, Colonel De. Basarow, with the espionage case is accepted unhesitatingly in the German Capital.

The Austrian Situation.

Premier's Pronouncement.

BUDAPEST.—In the Chamber to-day Count Tisza, the Premier, interpellated with regard to the Serbian connections with Sarajevo crime, said that Austro-Serbian relations must be cleared up. The question was still pending. He could not state what method would be employed. The Government was conscious that its interests were bound up in maintenance of peace. But a State which did not regard War as Ultima Ratio could not consider itself a State. The Premier's statement was greeted with cheers.

Short Telegraphic News.

LONDON, July 15.—Mr. Austen Chamberlain took his seat for West Birmingham amid general cheers.

PARIS.—President Poincare has left for Russia.

LATE LADY HARDINGE.

Universal Mourning and Popular Tributes.

A Profoundly Touching Message.

His Excellency Lord Hardinge.

To the People of India.

SIMLA, July 15.—The following message from H. E. the Viceroy has been issued to the people of India:—"In the midst of the sorrow and heavy burden of grief that it has pleased the Almighty in His infinite wisdom to place upon me and my family in taking my dear wife to her eternal rest I wish to convey to the people of India my profound gratitude for the countless expressions of deep love and true affection for Lady Hardinge that have reached me from every class and creed throughout India and for the sympathy offered to me and my family in our great sorrow. In her I have lost a truly devoted wife and a most noble helpmate and the people of India have lost a very loving friend. She loved India and the people of India, the women and children, the suffering and the poor. Few can realise how much, though gone to her eternal home her love for India will, I know, remain and bring its blessings from above."

HARDINGE OF PENHURST.—16th July 14.

At Madras.

Church of Scotland.

The Presidency Senior Chaplain of the Church of Scotland has forwarded the following telegram to the Viceroy:—"The Church of Scotland in the Madras Presidency deeply deplores the loss to Your Excellency and to the Empire of one so universally beloved, and mourns with Your Excellency in so great a sorrow."

The Scottish schools were closed yesterday. Palpit references will be made on Sunday.

Viceroy's Reply to the Sheriff.

The Sheriff of Madras sends us the following message received in reply to his communication on behalf of the citizens of this metropolis:—"H. E. is greatly touched by the kind message of sympathy from the Citizens of Madras and sends them through you his warmest thanks.—(Special)"

At Bangalore.

Moslem Community's Condolence.

BANGALORE, July 15.—A large meeting of the Mahomedan community was held in the Mayo Hall this evening, at which a resolution of condolence with the Viceroy was adopted.

At Ootacamund.

Memorial Service.

OOTACAMUND, July 15.—Memorial Service at St. Stephens Church for the late Lady Hardinge was very solemn and most impressive. The Rev. C. D. Giles conducted the service which was largely attended by all Civil and military officials and public.

At Lucknow.

Memorial Services.

LUCKNOW, July 15.—The memorial services in the Civil and Garrison churches this morning were well attended. The service at Mussoree, held by Canon Menzies, was attended by the entire station. Volunteers were present in uniform, also a contingent of Boy Scouts.

At Bombay.

Governor's Message and Viceroy's Reply.

The Governor of Bombay despatched the following telegram to H. E. the Viceroy's Private Secretary:—"On behalf of my Government please convey to His Excellency the Viceroy deep and heartfelt sympathy in his sad bereavement which will be shared by every community in the Presidency." Lord Hardinge sent the following reply:—"I deeply appreciate the kind message of sympathy you have given me from Bombay and send my very grateful thanks."

Offices, etc., Closed.

This has been a day of mourning in Bombay. All Public offices and large Commercial offices were closed. The English shops and bazaars were alike closed in the afternoon. All sports were postponed. The theatres will not open to-night.

Memorial Service.

An impressive memorial service was held in the Cathedral at the time of the funeral and was attended by a large congregation, which included all the principal Government Officers, the Foreign Consuls and leading officials.

Prayers in Mosques.

The followers of Aga Khan had memorial prayers at His Highness's direction in their Mosques.

Continued Messages of Sympathy.

Large numbers of public and semi-public bodies continue to send messages of respectful grief and sympathy to H. E. the Viceroy.

At Calcutta.

Mourning.

CALCUTTA, July 15.—To-day, being the day fixed for the funeral of Lady Hardinge, was observed in Calcutta as a day of mourning. All Government offices, Banks, High Court, Police Courts, many business firms and big shops were closed. Flags were flying half-mast over Government offices, Courts, Consulates, vessels and housetops.

Prisoners Discharged.

The Chief Magistrate warned and discharged all persons arrested under the Local Act in petty cases.

Students' Processions.

In the afternoon students' processions started from different schools and met at College Square, where references were made to the good qualities of Her Excellency.

Memorial Service.

CALCUTTA, July 15.—The memorial service for Her Excellency Lady Hardinge was solemnised at the Cathedral here to-day, the Chief Justice, the Judges of the High Court and the leading men of the city attending. The service was conducted by Archdeacon Firminger supported by the clergy of the town. Earlier in the afternoon processions of barefooted students started from different schools and met at the College Square where speeches in eulogy of Her Excellency were delivered.

At Allahabad.

Yesterday's Doings.

ALLAHABAD, July 15.—Memorial services were held here in the Catholic Cathedral, All Saints' Cathedral and other Churches.

The United Provinces Boy Scouts sent a message of sympathy to the Viceroy, to which a reply was received.

The Indian Christian Provincial Association also sent a message.

At the Commercial Academy the students and staff held a meeting, barefooted and religiously dressed, and passed resolutions of sympathy.

At Poona.

Sympathy of Parsi Community.

POONA, July 15.—While the official memorial service was being held in St. Mary's Church, the members of the Parsee community of Poona and Kirkee held a largely attended meeting in the Nusserwanjee Petit Hall, at which Sardar Dastur Kaikobad, High Priest of the Parsees of the Deccan, presided. At this meeting the Hon'ble Mr. Khandalawala proposed, and Professor D. D. Kapadia seconded, a resolution which stated:—"The Parsee community of Poona and Kirkee have heard with deep regret and profound sorrow the distressing news of the sad and untimely death of Lady Hardinge, and offer their respectful and sincere sympathy to the beloved Viceroy Lord Hardinge in his great bereavement." A further resolution, proposed by Mr. F. Chinoy and seconded by Dr. Mody, authorised Dastur Kaikobad to communicate the above resolution to the Private Secretary to the Viceroy on behalf of the community.

Official Memorial Service.

POONA, July 15.—St. Mary's Church was thronged this evening when official memorial service in memory of late Lady Hardinge took place. Their Excellencies were present together with the Members of the Council and a large gathering of public both official and non-official. His Excellency the Governor's band also was present, and helped in solemn music of the occasion. Rt. Rev. Dr. Palmer, Bishop of Bombay officiated and preached a sermon appropriate to the occasion. His Lordship said they were able to share in the feelings of those who were present at the actual ceremony and their feelings went out to him whose loss was greatest. They all therefore prayed that God would uphold and comfort the Viceroy in this, his terrible affliction. In course of his remarks the Bishop said Lady Hardinge had identified herself with the people whom she had come out to succour and those, who had seen her, could not help remembering how much she loved her husband. The great strain of the last few years might have sapped her strength and if that were so she had given her life for her husband. Beethoven's funeral march was then played and the congregation sang a hymn "When our heads are bowed with woe." The Governor's band played the dead march in "saul", the congregation standing.

At Simla.

Memorial Service.

SIMLA, July 15.—A large congregation including the whole of the officials from the Commander-in-Chief, and Members of the Council downwards, attended the Lady Hardinge Memorial Service at Christ Church, Simla, to-day. Telegrams from a number of centres report similar services throughout the country.

An All-India Memorial.

H. H. the Aga Khan's Suggestion.

BOMBAY, July 15.—H. H. the Aga Khan telegraphed from Zanzibar to the "Times of India" this afternoon as follows:—"May I suggest to my Indian compatriots to raise and have an All-India Memorial worthy of Lady Hardinge and of India. Lady Hardinge, as all know and I know perhaps even more than most people, always loved and thought and worked for the welfare of Indians, men, women and children. If such a movement is centralised, it will carry out much of what Her late Excellency so ardently desired."

Viceroy Leaves Dehra Dun.

The "Civil and Military Gazette" understands that the Viceroy will leave Simla for a brief stay at Dehra Dun on the 22nd instant.

TELEGRAMS.

(REUTER.)

Remains Removed to Penhurst.

Funeral Service.

LONDON, July 15.—The remains of late Lady Hardinge were removed to Penhurst this morning. The funeral service was held at Ford Combe Parish Church, Tunbridge Wells.

A number of distinguished persons were present including Lord Crewe. Their Majesties were represented by Lord Annaly and Queen Alexandra was represented by Colonel Street-field. Profusion of beautiful wreaths covered the coffin including those sent by Queen Alexandra, Queen of Norway, Princess Victoria, Sir Fuzulbhoj Currimbhoy also sent a wreath.

Memorial Service at Chapel Royal.

A Vast Congregation.

A very large congregation attended the memorial service held in the Chapel Royal, St. James Palace at the time of the funeral of the late Lady Hardinge. Among those present were Queen Alexandra, Dowager Empress of Russia, Princess Victoria, Marchioness of Crewe, Mr. and Mrs. Asquith, Lord Curzon, Lord Lansdowne, Mr. Balfour, Lord and lady Anphtill, Sir Guy Fleetwood Wilson Sir George Birdwood and other prominent persons. There was also a large number of Indian students. Beautiful choral service was conducted by Cannon Sheppard. It was throughout most impressive.

Arnold Libel Case.

Application for Withdrawal.

RANGOON, July 15.—In the suit Captain Finnie vs Arnold and P. H. Ripley for the recovery of Rs. 15,000 damages for libel, Mr. Guy Rutledge, on behalf of the plaintiff, to-day filed a petition in the Chief Court praying that the suit be withdrawn, and such order as to costs may be made as the Court may see fit. The grounds for the application were (1) the issues involved have been fully considered and determined in the case Andrew vs. Arnold by the Privy Council following upon the unanimous verdict of the Jury, (2) the character of the plaintiff has been vindicated by the said proceedings, and (3) plaintiff has no desire to reap pecuniary benefit from the defamation complained of in the plaint and is willing to wave his claim for damages.

Mr. Arnold's Application.

Justice Ormond to-day ordered the application of Mr. Arnold for transfer of the suit to some other High Court to be fixed for admission next week.

An Interesting Pair's Burial.

Mong Nai State.

RANGOON, July 16.—The Taung Gyi Correspondent of the "Rangoon Gazette" writes under date 11th giving details of the funeral ceremony of late Mahadevi Nang Sam of Mong Nai State and her husband Sawbwa kyun kti, which took place at Mong Nai recently. The ceremonies occupied two days, the wife being buried on the first day and the husband on the second, both being on the most elaborate scale. Chiefs of all neighbouring states and others were present, among European Government Officials being Mr. G. C. Stirling, C. I. E., Superintendent and Political Officer, Southern Shan States, and Messrs. Kingsley and Graham. Several hundreds of Hponegyis (Priests) took part in the tedious but impressive ceremony. Coffins were laid in masonry graves and guns were fired at the house and again at the ceremony.

Future Management.

Affairs of the Mong Nai State are now being managed by Hkun Kyaw Sam, a nephew of the deceased Sawbwa, but he has not been officially or ceremonially installed as yet in the place. He is a man just over 50 years of age and will remain on probation as a test of his ability to administer the State and if he comes out of the ordeal favourable he will no doubt be permanently recognised as the Chief of the Mong Nai State.

Contractor & Guards on Trial.

Grave Charges.

BANKIPORE, July 15.—The trial opened to-day before the City Magistrate of Babu Nareshwar Sahay, labour contractor, E. I. Railway, his agent who was lately head-clerk and accountant of the District Engineer's Office, Dinapur, and four European Railway guards on charges of cheating, offering and accepting illegal gratification and falsification of books. The Counsel for the Crown stated that the charge was that the contractor who supplied labour for ballast trains had in collusion with the guards been systematically falsifying the daily returns of the number of coolies employed. The accused will be tried separately and the case has been adjourned to 24th instant.

Rumoured Bomb Explosion.

A Contradiction.

LAHORE, July 15.—Information has been received contradicting a recent rumour of a bomb explosion in Montgomery. What appears to have given rise to the story is an accident which befell a Mahomedan watchmaker of the town on the day of Shabi Barat, 9th instant. The man was making some fireworks inside his shop when a gola, consisting of a mixture of red sulphide of arsenic and chlorate of potash, exploded and injured several of his friends, who are now under treatment in hospital. No significance is said to be attached. But the watchmaker and another person have been arrested by the Police, who intend to prosecute them on a charge of negligence and causing grievous hurt.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు, శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు. శ్వాసకోశముల సూక్ష్మ నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బసము, క్షయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూ ర్ణ ము.

విన్నడబ్బి 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట నుంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలన బోవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందువరమానునట్లైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బి 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జిగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.

గ జ్జి కి తై ల ము.

వెల డబ్బి 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరోడ్, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

కలరాకు మంచిమందు?

తప్పకవిమూచి నివారించు!

ఎట్టి సమయమునం బెంటు ఈ బోషధనేన చేయవలసి నదియు, మందుబుడ్డికి చుట్టియుండు కాగితమువలన సులభముగా తెలిసికొన నగును. ఆట్టివిధాల ననుసరించి ఉపయోగించ బడు ఈ బోషధరాజము, మృత్యుస్వరూపమనదగు ఈకూర వ్యాధిని వజ్రాయుధమువలె గురిపారుచున్నది. వేయేల! వందలకొలది బుడ్లు కర్చుచున్నవి. ప్రయోజనముం గూర్చి సమాచారమునచ్చుచున్నది. వెలగూడ స్వల్పమే. త్వరపడుడు. కావుదలకొగకు మునుముందుగ తెప్పించి వెట్టిన ఎక్కుడు ప్రయోజనమును బడయవచ్చును గదా! ప్రాణమునందాసక్తి గల ప్రతివారును దీనిని తరుణమునం దుపయోగించి ప్రాణదానమును పొందుదురనుట నిక్కము, నిక్కము.

ఒక బుడ్డి వెల రూ. 1-0-0.; డజ్జ బుడ్లు వెల రూ. 10-0-0

ఆయుర్వేదభాషా నోరి, రామశాస్త్రి,

ఎ. కె. ఎ. సి.

ఆయుర్వేదనిలయమ్,

బెజవాడ.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరోడ్, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

A WONDERFUL AMULCT.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిద్దిచేసిన తాయెతు. దీని ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సురక్షణకు కావు. 2 కలరా, అమృతాంజన మొదలగు అంటు బాధ్యములకు లోకసేవకు. 3 భూత్ప్రేత పిశాచములను పాతాళము ను. 4 వ్యాధులు, కీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిల్లలు, బెణుకులు, హరించును. 6 ఆరోగ్యము, అద్భుతము, విశ్వరూపు, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7 కర్మశత్రువులు క్రియమిత్రువులగుదురు. 8 నీవాదం గెలుచును. 9 సభకట్టు, సర్వజన హాసకము. 10 నీవాక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యాధ్యక్ష మేతమై వెళ్ల బోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమన్నదని అనుభవజ్ఞులు వేదశాస్త్రమువ్యాఖ్యనట్లు వక్కాణించియున్నాడు. ఇది సర్వోపద వేద్యుడు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదేకాని కాలాచిత వేషధారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాలవృద్ధులందఱును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన ఆ మూర్తిమైన సుప్రకృష్టమైన గ్రీత తాయెతు. వేయేల! ఒక్కటి తీసుకొని పరీక్షింపుడు. అది ఆనందసముద్రమున నిన్నీల లాడించుట నిజము.

తాయెతు వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:— పి. రాఘవజనార్ధనరావు,

మెన్మొరిఫ్టు యినిస్టిట్యూట్, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!!

ఉచితము. 10 కె.టి. బంగారు సులోచనము!! ఉచితము!!!

దర్బారుబాం, తలనొప్పులకు, పార్శ్వనొప్పులకు, క్షేత్రనొప్పులకు, పురాణవాత, మేహనొప్పులకు, పక్షవాతములకు, బెణుకులు, పొట్టు, వాపులు, పుబ్బులు, దగ్గు, శైత్యమునకు, కేలు, జ్వర, క్షయ, విష జంతువులకాట్టుకు, పుండ్లకు, మంచిమందు. సీసా 1-కి రూ 0-6-0. 12 సీసాలు రూ 4-8-0. 12 సీసాలు ఒకసారి తెప్పించుకొనువానికి ఒక మంచి లీవరువాచీ (కేను గడియారము గాని) లేక 14 కె.టి. బంగారు పాళీగల పాంతును కలము గాని, లేక ఒక 10 కె.టి. బంగారు చలన తేలెత్తముల సులోచనములు గూడుతో గాని ఈ మాత్రాలో యేదైన ఒకటి ప్రసంతుగా బహుమానం ఇయ్యబడును. మా బంగారు సులోచనములు యెచ్చటోన్నను రూ 5-8-0 లకు తక్కువ చిక్కినదేదు. కొద్దికాలమువరకే యిచ్చెదము. త్వరపడు! త్వరపడు!!

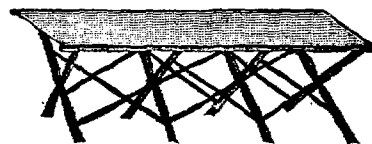
మంచి లీవరు (వాచ్) కేబుగడియారము ఉచితము.

14 కె. టి. బంగారు పాళీగల పాన్ తెను కలము. ఉచితము!

జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో., తణుకు. (కృష్ణాజిల్లా)

G. R. Dass & Co., Tanuku, (Kristna District.)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మదతమంచము 1000 పాసల బరువును భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల టైటు. మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచిపెట్టు సంచి 2-0-0 దోమతెర 4-0-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0 ఈసామాను అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0 అద్వాన్య రెండు రూపాయలు పంపవలయును. సామగ్రి అమ్మబడు వర్తకశాల:-రామకోటి బిల్డింగ్ లో గలవు ఉత్తములు:—శాశా అందు కంపెనీ,

57, ఆదెప్పనాయక వీధి, (ఎ. పి)

(1-7 14) మద్రాసు. అనివ్రాయుడు.

సత్యముగా మోసముకాదు.

గుణపడనిచో ద్రవ్యమును ఖండికముగా తిరిగి యిచ్చెదము.

ఒకానొక ఘోషయి మహాత్మునిచే చేయబడిన

మేహధ్వంసని గజకేసరిమాత్రలు.

ఈ మాత్రల సేవచే ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ ద్రవములు, చెల్లికురుపులు మొదలగు కేహసంబంధముల వ్యాధులు ధాతునష్టము, ధాతు నీడైయుండుట, దేహబల హీనత మొదలగునవి నశింపించి దేహరోగ్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగసుఖము కలుగును. సీసా 1-కి క్రియం రూ. 2-0-0

దేహపుష్టి బోషధము:—ఈ బోషధమును సేవించినచో దేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అజీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, నరములబలహీనత మొదలగునవి నివారణయై, జ్వర, క్షే, నరములపుష్టి, రక్తవృద్ధి, దేహపుష్టి, జ్ఞాపకశక్తి కలుగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ డర్లకు చాల ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి కయం రూ. 2-0-0.

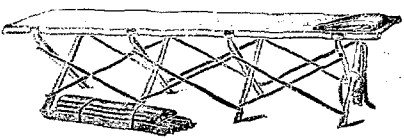
మావిలాసము, హాళిపు దేవరమఠం సిద్ధాంతులు,

హరపనాద్రి, (బల్లారిజిల్లా)

మా మడతమంచును ఎమిద సుఖముగా

నిద్ర పోవలెననిది.

ఇది 1640 వ సం. నుండి వాడుకలో ఉంది.

ప్రయాణము

సమయమునందు,

విశ్రాంతి తీసు

పోయితిమని నిద్ర

వీనిమీదపట్టగలదు

దీని కేవలముంచి వాడుకలో ఉంది. దేశం చూడము

చేయుచుండు ఆసక్తిగల విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా

జాణించియున్నారు. ఇది ఆమెరికా దేశమున చేయబడినది.

6 1/2 అడుగులు పొడవు, 2 అడుగులు వెడల్పు మడిచినప్పుడు

15 పౌనులకు మించని బాంబుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొని పో

వచ్చును. ఒక చిన్న బాంబుదొంగను దీనిని తీసి మడచవచ్చును.

ధర మంచము 1-కి, రు. 8-0-0 దోమతెర సామాను 2-0-0.

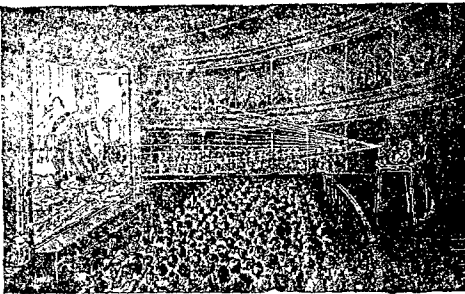
వెయ్యిపౌనుల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను సులభముగా

భరించగలదు. చక్కని ఇల్లికతో చేయబడిన దోమతెర 5-8-0

చిరునామా:— భాదర్ అండు యూనైటెడ్ బ్రదర్స్,

వాచ్ అండు కాక్ ఇంఫోర్మర్స్, మదరాసు.

విద్యుత్తుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ బయస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫీలుములు కొనగలరు. వాటితో వేలవేలు ఆర్జించగలరు. ఆసంగతు లన్ని మావద్ద మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పదము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన సుఖపు మార్గము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును చూచిన తరువాత మీరే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, హెడ్క్వార్టర్స్—121, వెస్ట్ వీధి తిరువల్లి క్లబ్బింగ్, (మదరాసు) బ్రాంచి:—ఉర్దూ, గంజాం జిల్లా.

కమ్మమహాజన సంఘము ప్రకటన.

కమ్మమహాజన సంఘమువారివల్ల గత సంవత్సరములో కొన్ని విద్యార్థి వేదములు () యివ్వ బడినవి. ఈ సంవత్సరము మూడో కొన్ని యివ్వబడును. గాన కమ్మవీధి విద్యార్థులువారి గాడ్డయనల సంకేతములతోడను వారి పాఠశాలాధ్యక్షుల సర్టిఫికేట్లతోడను మరియుతరులచే యివ్వబడిన యోగ్యతాపత్రాలతోడను సహా ఈదిగువవారికి దరఖాస్తులను పంపగలందులకు ఇందుమూలమున తెలియజేయుచున్నాను. ఈ దరఖాస్తులు జూలై నెలఖర్చులోగా యీక్రింది చిరునామాకు చేరవలెను దరఖాస్తుల పర్యవసాన మును కార్య నిర్వాహక సంఘమువారి ఆలోచనమీద తెలియజేయబడును.

సెక్రటరీ, కమ్మమహాజన సంఘము.

కవులము, కృష్ణాజిల్లా.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే

మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే

గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన

స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను

అందుచెలిపియున్నాము. కోరువారికి

ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్రి వణిశంకర్ గోవిందజి.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము.

22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము ! శుద్ధపత్రిక !! చక్కని అచ్చు !!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అర్థజా చీటిని సంప్రదించవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నావులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రు. 5-4-0

తామరలైలం.	పండ్లపాడి.	మోహినీలైలం.
పల డబ్బీ 1కి 0-6-0	పల డబ్బీ 1కి 0-2-0	5. తులముల నూనెగల
డజను 1కి 3-8-0	డజను 1కి 1-2-0	సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. } మంచుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును. }
అమృతాంజనం డిపో, } అమృతాంజనం డిపో, }
నెం. 9, జహంగీరువీధి, మదరాసు. } 109, ప్రేరికోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. }

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రించబడినది.

కోరువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, జాబ్బిటపుర, మదరాసు.

విదూరములుగల అలారంబులను పొందవలయును.

సుపీయర్ లీవర్ బ్యూటెలువాచ్.

ఇదేమిది xడి గొలుసుతో సహా ధర రు 3.0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలుమీద మాకంపెనీ పేరు ఎత్తినిసిరా తోను ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుటకుకందెమై తలవీగ మును, డెస్టుప్రూఫ్ అను గ్లాసు ధూమునుగలిగి మొగుటుపనులకు దగియుండును. వెల్వెటూత్ లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి ఆతి కించియుండును. సీమ నుండి మాత్రే తయారుచేయబడినది. గాన నెనరియొద్దను జిక్కదు. ఒకరోక్కెగును కీయదగును నెలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తియి. వాణికాణము ముద్రాపడియున్నది. స్వల్పధరగల గడియార మిదియొకటిగానూ ముద్రాపడియున్నది. ఇదివలె కనేక గడియారములు ఖర్చుగా మార్కెట్లోపైయున్నవి. నంది యున్నది. ఒకటి కేవలముచూడక. మాపటణముననే యనే కలుకొని సంతోషించునో జేయుము. ఇందుకు?

ఈ చిత్రమునందు చూడవలె గడియారమునకు వివిధ అలారంబులు ప్రక్కల అచ్చుముండును. ముగ్గురెండు గంటలకు మేల్కొన్నవలయునో గొప్ప నగంలకు నీ యలారములు అయిదు నాకేవలమునుకాదు చెవులకింపయిన ద్వారితో మోగి నిద్ర లేపబడును. ఆశ్చర్యకర కార్యములు. ప్రతి వారును కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

వలయువారు:—సుపీయర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు. నెం 147, నునగాడ్, ఇ. ఆర్. నాయుడు.

చక్కని సువాసనగల నెంట్లను ప్రేమించువారు

ఆటోమిక్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనప్రాప్తేయులకు దేహింపబడిన అత్తరుపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన యుండునది, కొన్ని ఏళ్లవరకును పుష్పములనుండి మాత్ర మే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్దపూరము చేర్చబడ లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని గొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పబొట్ల లోనే గూర్చుంటుండును ఈ అద్భుతమైన వేయికముల పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనభరిం చుటకయి ఆటోమిక్ బహారు యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న మెపుకీపరు దుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 బౌన్సు అత్తరుగల కెడ్డెగయుజు బుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ అడుచుండు కార్డులు డజన్ 1-కి 0-8-0 పి. పి. ఖర్చుగొనువారును భరించవలయును.

నాలు ఎడెంటులు—ఆంగ్ల ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీద్, బొంబాయి.

మదరాసు ఏడెంటు:—మెహత పురుషోత్తం మూ నెం 29, చై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు, ప్రవరు బజారువీధి.

FREE! అందరును దీనిని జడవవలయును. **FREE!!**

ప్రతికుటుంబమునం దుండదగిన పుస్తకము.

అత్తలారాబుట్టమును కోర్కెని కోడండ్ర ప్రలాకము. (కెండవకూర్పు) ఒక అణా తపాలా కిక్కిపంపువారి కుచితము.

ఈ యాగమునెల కడవకనే ఈధరకు ఇవ్వబడును.

మిత్రులారా! మేమీగ్రంధమును గత ఏడల్ నెలలో ప్రచురించినపుడు అనేకులు మాకు మిక్కిలి ప్రీతికొన్నదన ఆగ్రంధము మే నెలలోనే ఖర్చుయిపోయినది. వెనుక వ్రాయు వారలకు లేదని వ్రాయుటకు జింతిల్లి, మఱియు ముద్రించినవి. ఇదియను మనుషులలేనే ఖర్చుగొని యెంచి మనుమున్ను తమకు ప్రబోధించెదము. ఈగ్రంధముచే మేము లాభమంద వలయునను కోరికలేనివారమని గ్రంధమును వెక్కిరించుకొను వారలకందటికి దెలియును. ఈగ్రంధము ప్రతిస్త్రీలు జదివి, అత్తలయెడ కోడండ్ర కుండవలసిన మర్యాదయు, కోడండ్ర యెడ అత్తల కుండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖంబుంద రను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దిప్రతులే ముద్రించుటచే ద్వరపడి తెప్పించుకొందురని మాప్రార్థన.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశమెట్రి, నీధి, సామూకార్ పేట, మదరాసు.